

סקר ג'וינט-אשלים למוביליות חברתית כלכלית בתחום הבריאות והדיגיטל

צוות המחקר מכון שריד:

ד"ר עדי שריד, ד"ר יוסי שריד, ד"ר מירי שריד, אלון נוה-מן

ועדת היגוי, ג'וינט-אשלים:

יואב בוקעי, נועה בן-דוד, מרב קינן-אורנשטיין, דניאל קרני, רונלי רותם

מייעצים, צוות אגף תכנון מדיניות, משרד הבריאות:

אנה לרנר-זכות, גלעד לוסון, עדי בן מרדכי, ליזה אידלמן, אייר אמסילי, ברק שך

זיהוי סוגיות מקצועיות חדשות
ו/או איתור "אזורי עיוורון"
שדורשים טיפול והעמקה:
בחינת השפעת משתני רקע שונים
על מוביליות חברתית-כלכלית

יצירת תשתית
למדידת מוביליות
חברתית-כלכלית

יצירת מסד נתונים
בעל עומק היסטורי לנושא
המוביליות התוך-דורית
והמוביליות והבין-דורית

בעולם:

ב- OECD:

Does Inequality
Matter?

[קישור](#)

בבריטניה:

Social Mobility
Commission

[קישור](#)

בישראל:

הסקר החברתי 2018
(מוביליות חברתית),
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

[קישור](#)

הפצת השאלון
באמצעות פאנל אינטרנטי
(+ עיבוי טלפוני במגזר הערבי)

פיתוח שאלון ייעודי
בשיתוף הגורמים
הרלוונטיים
44 שאלות בסקר

מרווח הטעות
ברוח בר סמך 95%
הינו $\pm 3.1\%$

גודל המדגם
 $n=1,011$
משיבים מכלל הארץ
(מייצג על פי גילאים, מגזר, דתיות)

איך משקפים מוביליות

המוביליות נבחנת על בסיס
השוואה בין-דורית, תוך-דורית
תמונת מצב בהווה
לדוגמה:

- ✓ האם את/ה מעשנת? +
- האם אחד (או יותר) מהוריך עישן?
מוביליות בין-דורית.
- ✓ באיזו מידה את/ה נוהגת לבדוק
את הרכיבים או הסימון התזונתי
שעל אריזת מוצרי מזון?
מוביליות תוך-דורית.

הצלבת הנתונים למול
משתנים דמוגרפיים:

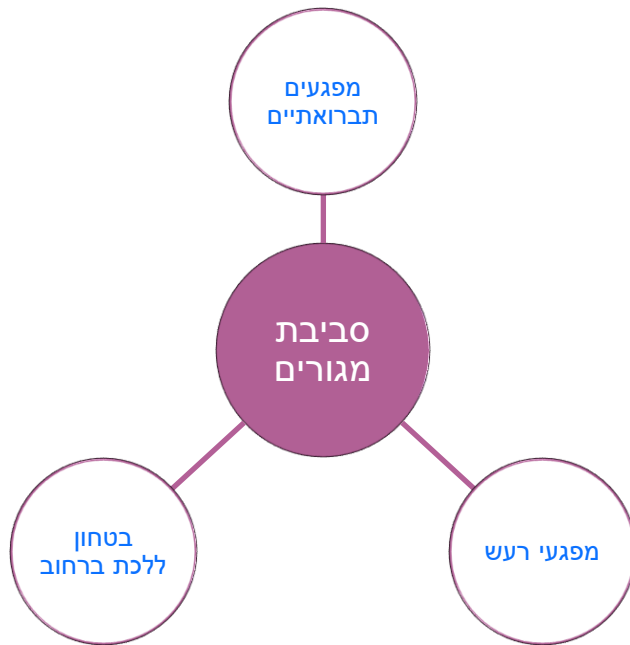
- ✓ שנת לידה
- ✓ מגדר
- ✓ מצב משפחתי
- ✓ דת
- ✓ דתיות
- ✓ השכלה
- ✓ הכנסה
- ✓ ארץ לידה

שיטה - יצירת מדדים ובחינה סטטיסטית

דוגמה למדד סביבת מגורים:

✓ הפריטים (השאלות בשאלון) עברו סטנדרטיזציה (ציוני תקן)

✓ הפריטים חולקו למקבצים המהווים מדדים

✓ חישוב ממוצע הפריטים על מנת לייצר את המדדים

✓ חישוב של השפעת כל אחד ממשתני הרקע על כל אחד מהמדדים, בהתבסס על מבחנים סטטיסטיים

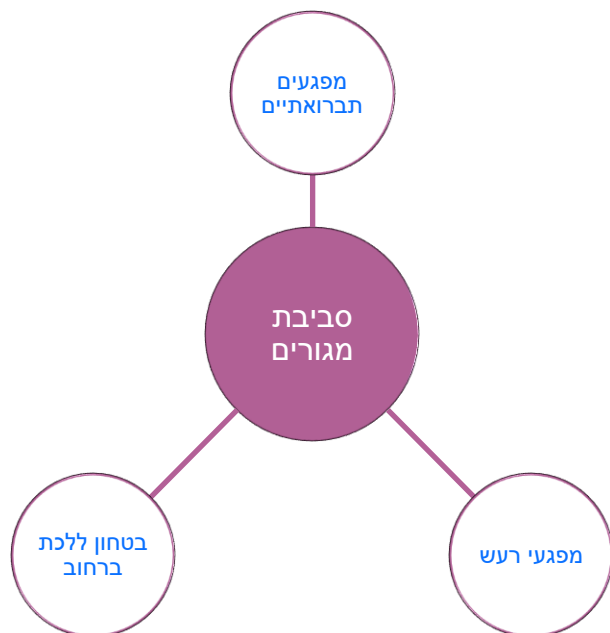
✓ חישוב של רמת מובהקות,

כולל תיקון False Discovery Rate על מנת לתקן תופעות של מבחנים מרובים, אשר נמצאו מובהקים מדווחים במצגת זו.

מדד סביבת מגורים

מדד דפוסי רכישת אוכל מגוון ותרופות

מדד מודעות לבריאות

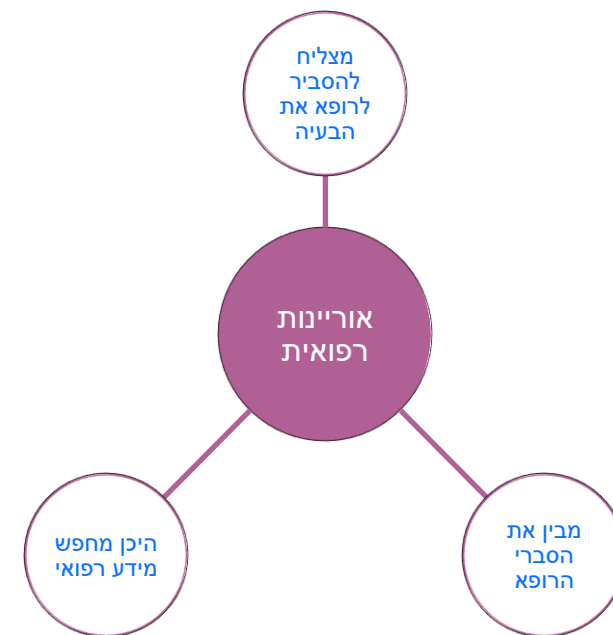
מדד אוריינות דיגיטלית - שימוש באמצעים

מדד נגישות לדיגיטל

מדד אוריינות רפואית

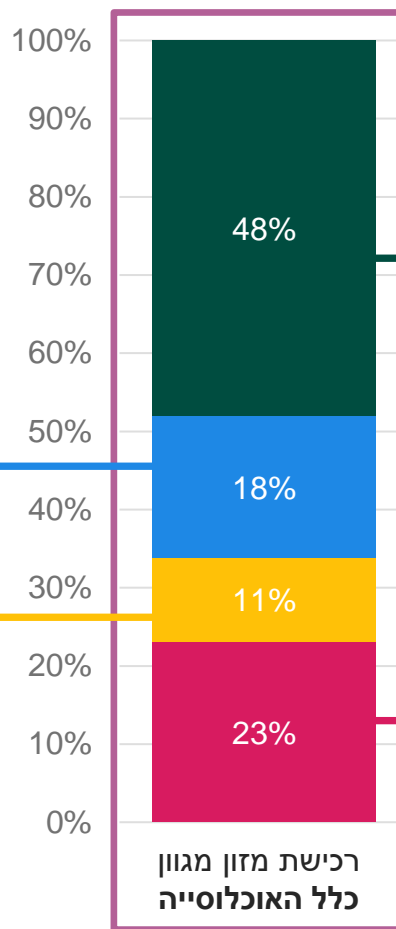
איך משקפים מוביליות בין דורית?

היכולת לרכוש מזון מגוון בהווה ביחס לעבר

מוביליות כלפי מעלה -
מצבם היה רע, והשתפר

מוביליות כלפי מטה -
מצבם היה טוב, והתדרדר

"תקרה דביקה" -
מצבם היה טוב, ונותר
טוב (מוביליות נמוכה)

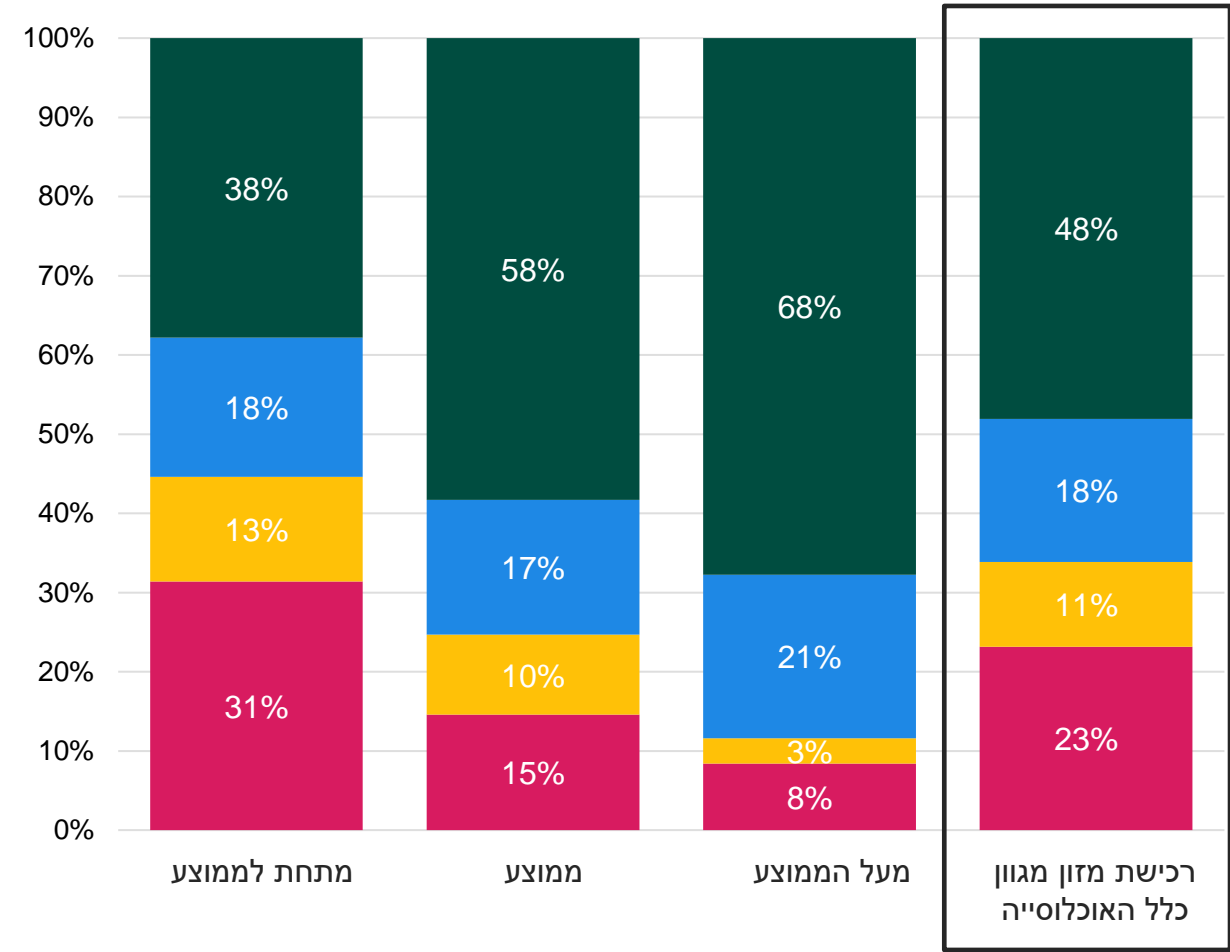
"רצפה דביקה" -
מצבם היה רע, ונותר רע
(מוביליות נמוכה)

היכולת לרכוש מזון מגוון בהווה ביחס לעבר - פילוח לפי הכנסה

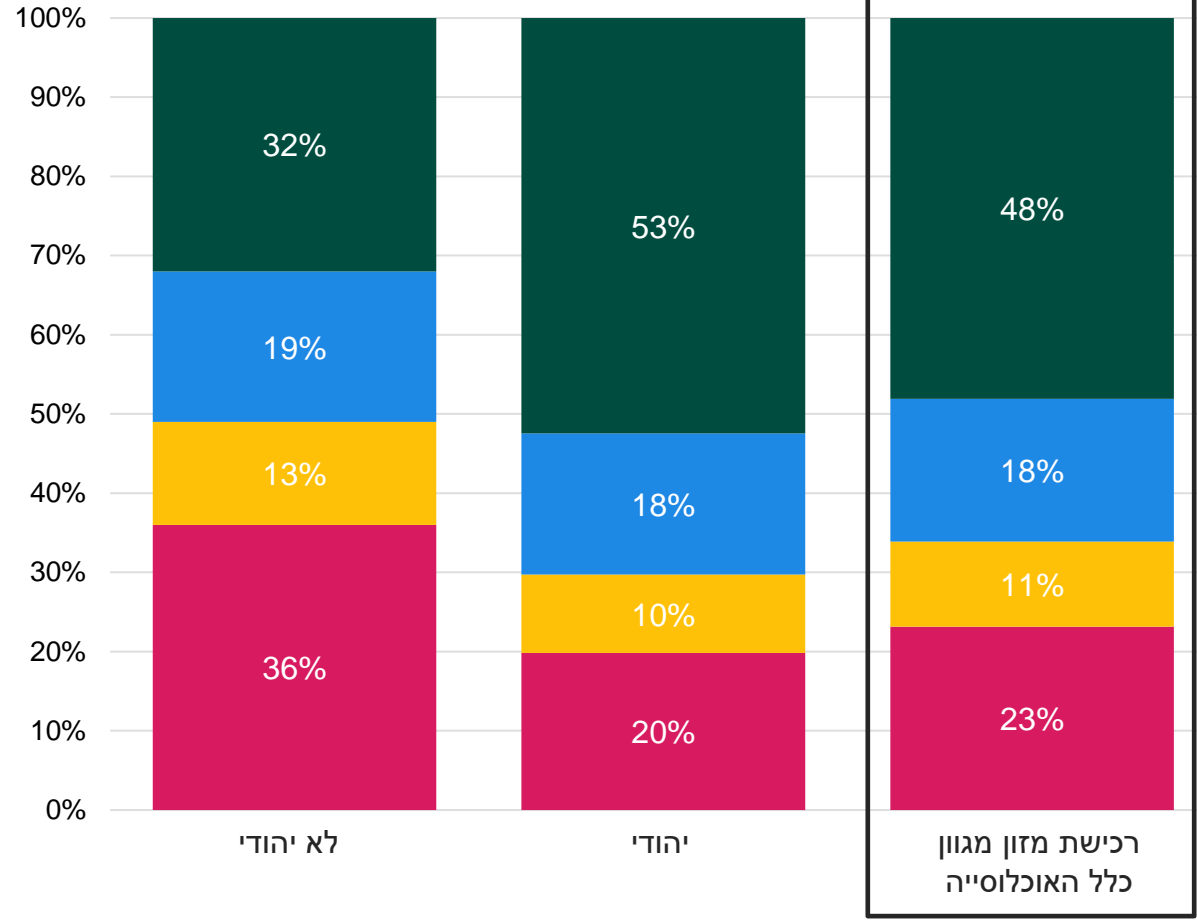
- ✓ ככל שההכנסה עולה, כך עולה שיעור האנשים שצורכים מזון מגוון.
- ✓ 56% מקרב בעלי הכנסה מתחת לממוצע משמרים או משפרים לתזונה מגוונת (ביחס לצעירותם), לעומת 89% מקרב בעלי הכנסה מעל לממוצע.
- ✓ עם העלייה בהכנסה - קיטון בשיעור האנשים שהפחיתו צריכה במזון מגוון בשל בעיות כלכליות, לדוגמה: ירידה מ-13% בהכנסה נמוכה, ל-10% בהכנסה ממוצעת ו-3% בהכנסה גבוהה.
- ✓ גודל אפקט $v = 0.207$ (אפקט בינוני).

היכולת לרכוש מזון מגוון בהווה ביחס לעבר - פילוח מגזר

- ✓ בקרב יהודים רכישת מזון מגוון (גם בעבר וגם בהווה) בתדירות גבוהה משמעותית מאשר בקרב לא-יהודים (53% לעומת 32%).
- ✓ 51% מקרב האוכלוסייה הלא-יהודית משמרים או משפרים לתזונה מגוונת (ביחס לצעירותם), לעומת 71% באוכלוסייה היהודית.
- ✓ הגברת הצריכה של מזון מגוון (מוביליות "חיובית") דומה בין הקבוצות (18% אצל יהודים, 19% בקרב לא-יהודים).
- ✓ ההבדלים מובהקים סטטיסטית, גודל האפקט חלש $v = 0.191$

- נשארו באותו מצב טוב
- מוביליות כלפי מעלה, הגבירו צריכה
- מוביליות כלפי מטה, הפחיתו צריכה
- נשארו באותו מצב רע

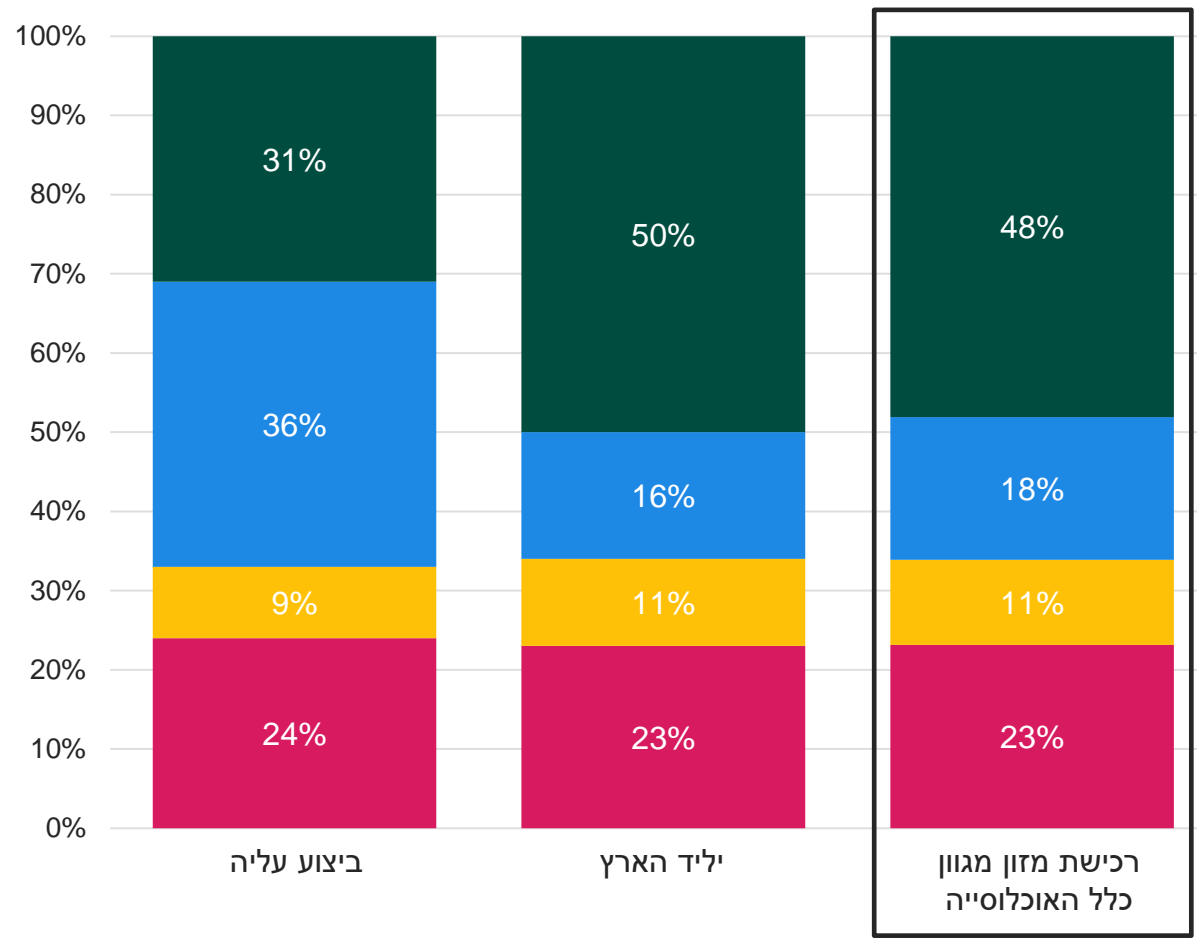
היכולת לרכוש מזון מגוון בהווה ביחס לעבר - פילוח לפי ביצוע עליה

✓ הן בקרב עולים והן בקרב ילידי הארץ, ההתפלגות של משיבים ששימרו או שיפרו צריכת המזון מגוון דומה (66-67%).

✓ 36% מקרב המשיבים שביצעו עליה משפרים לתזונה מגוונת (ביחס לצעירותם), לעומת 16% באוכלוסיית ילידי הארץ.

✓ ההבדלים מובהקים סטטיסטית, גודל האפקט חלש $v = 0.169$

- נשארו באותו מצב טוב
- מובילות כלפי מעלה, הגבירו צריכה
- מובילות כלפי מטה, הפחיתו צריכה
- נשארו באותו מצב רע

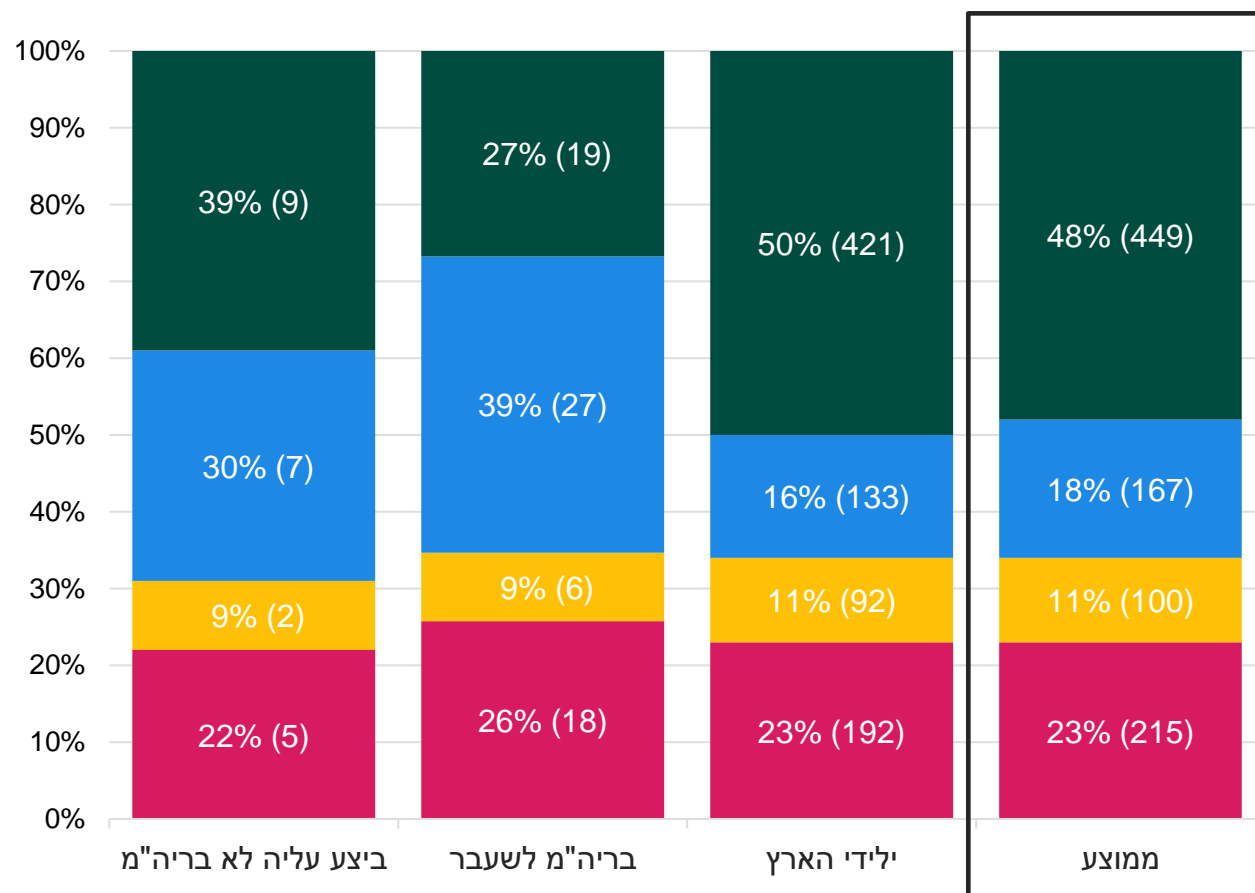

רכישת מזון מגוון בהווה ביחס לעבר - ביצוע עליה - בריה"מ/אחר

❖ משרד הבריאות ממליץ על תזונה מאוזנת הכוללת מזון מגוון כגון בשר, דגים, קטניות, וירקות. האם קרה בשנה האחרונה שלא קנית מוצרים אלו משום שלא היה כסף לקנות?
 ❖ האם כשהיית בגיל הילדות והנערות קרה בבית הוריק, שלא יכולתם לקנות מזון מגוון הכולל בשר, דגים, קטניות, וירקות, משום שלא היה כסף לקנות?

✓ מרבית המשיבים בסקר שביצעו עליה הינם עולים מברית המועצות לשעבר (75%).

✓ כפי שניתן לראות בתרשים, הממצא הנוגע לשיפור התזונה לתזונה מגוונת בולט יותר אצל עולים מברית המועצות לשעבר: **39% הגבירו צריכה, לעומת 30% מקרב עולים שאינם מבריה"מ, לעומת 16% מקרב ילידי הארץ, שרובם היו ונשארו באותו מצב (טוב).**

נשארו באותו מצב טוב
 מובילות כלפי מעלה, הגבירו צריכה
 מובילות כלפי מטה, הפחיתו צריכה
 נשארו באותו מצב רע

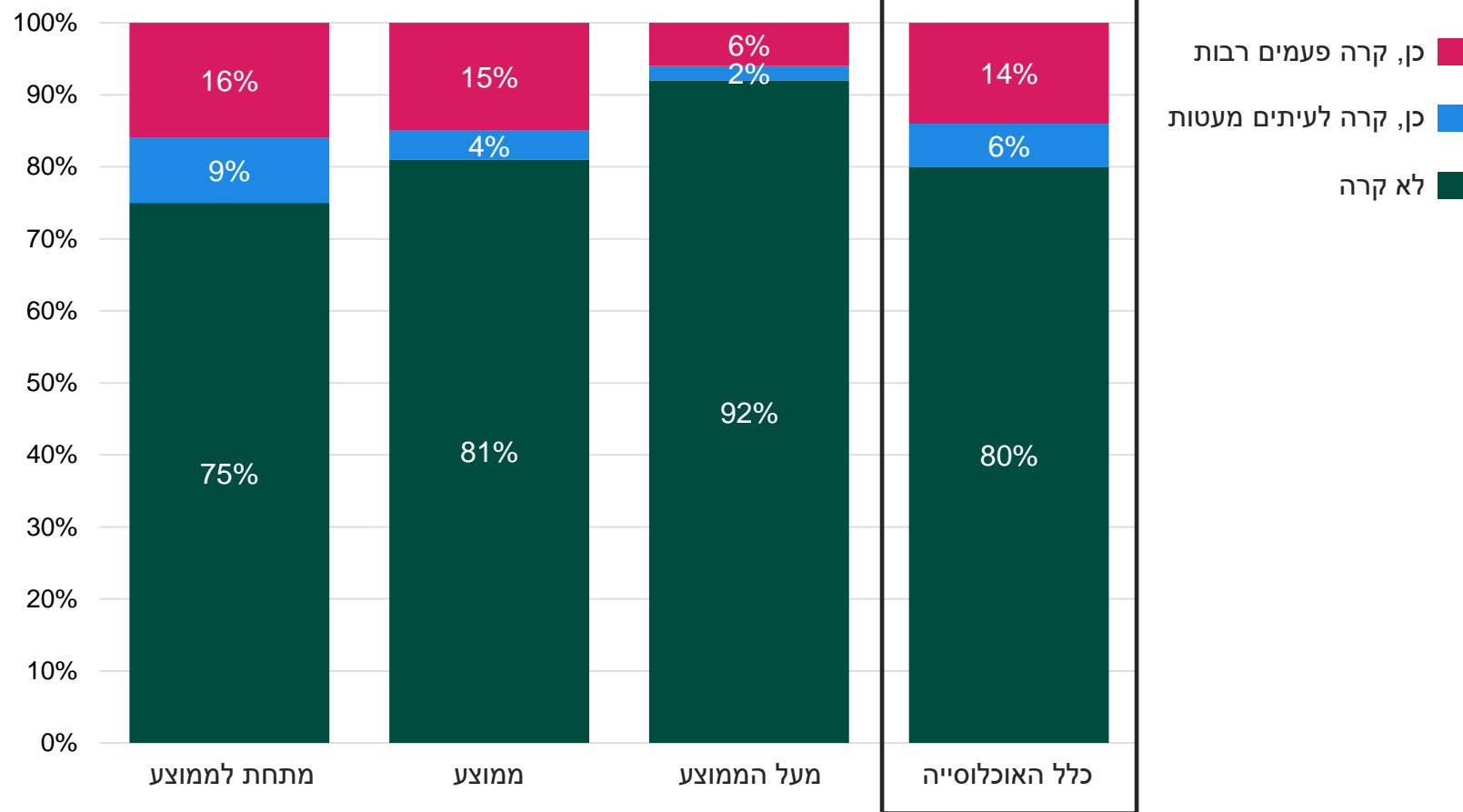
חוסר יכולת לקנות אוכל מגוון

אי רכישת תרופות בהווה, בשל אילוצים כלכליים - פילוח לפי הכנסה

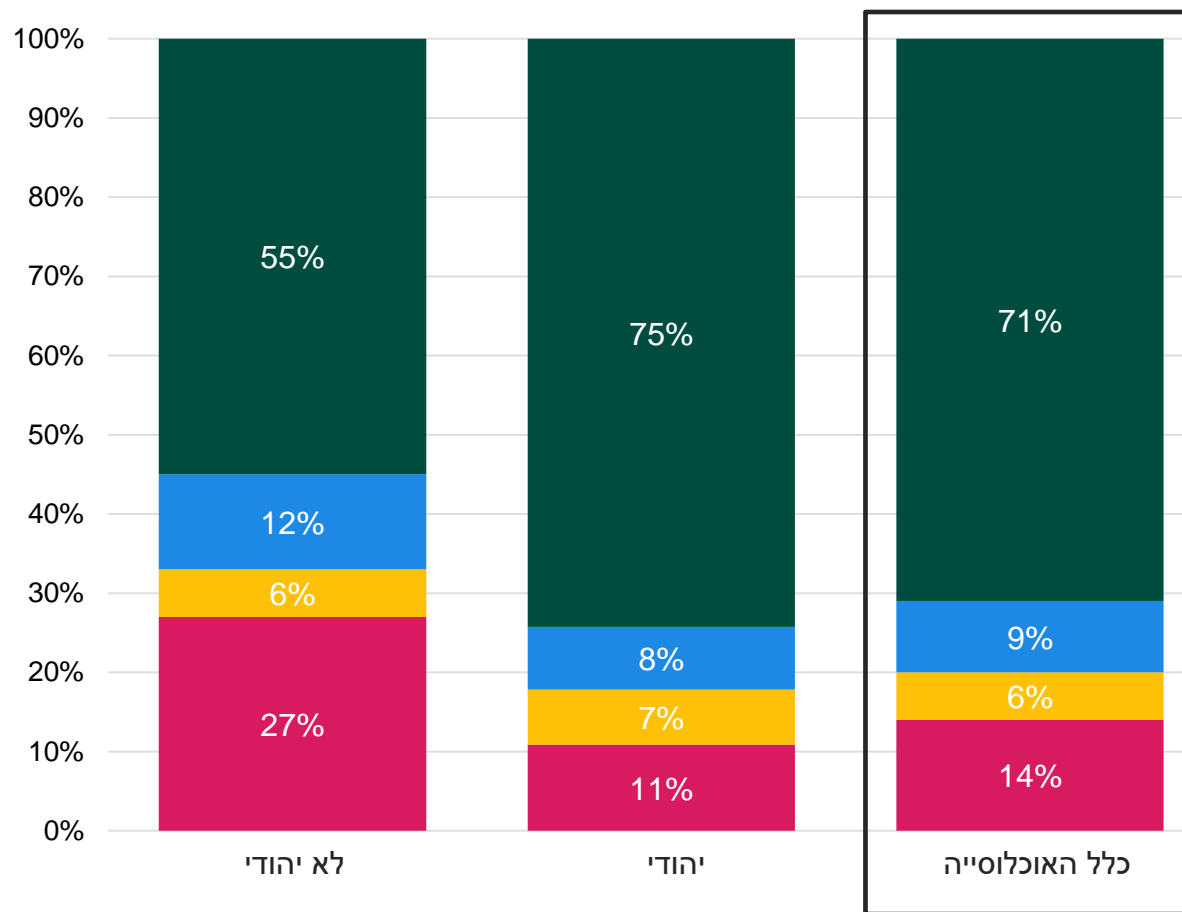
בעלי הכנסה מתחת לממוצע ✓
 מדווחים על אי-רכישת תרופות,
 בשל אילוצים כלכליים,
 בשיעור של 25%, לעומת 8% בלבד
 בקרב בעלי הכנסה מעל לממוצע
 (V=0.11)

רכישת תרופות בעבר ובהווה - פילוח לפי דת

- ✓ שיעור גבוה יותר בקרב לא יהודים המדווחים על אירועים בהם לא היתה אפשרות לקנות תרופות מסיבות כלכליות (27% לעומת 11%).
- ✓ באוכלוסיה הלא-יהודית כ-33% מדווחים על אי-יכולת לצרוך תרופות מסיבות כלכליות בהווה לעומת כ-18% באוכלוסיה היהודית. הפער בין האוכלוסיות דומה לאורך הדורות.
- ✓ בקרב יהודים שיעור גבוה שלא נתקלו בתופעות של מחסור בתרופות מסיבות כלכליות (לא בעבר ולא בהווה), בהשוואה ללא-יהודים (75% לעומת 55%).
- ✓ שיעור המוביליות לחיוב בקרב יהודים 8%, בקרב לא-יהודים 12%.
- ✓ הבדל מובהק סטטיסטית, גודל אפקט בינוני (0.2).

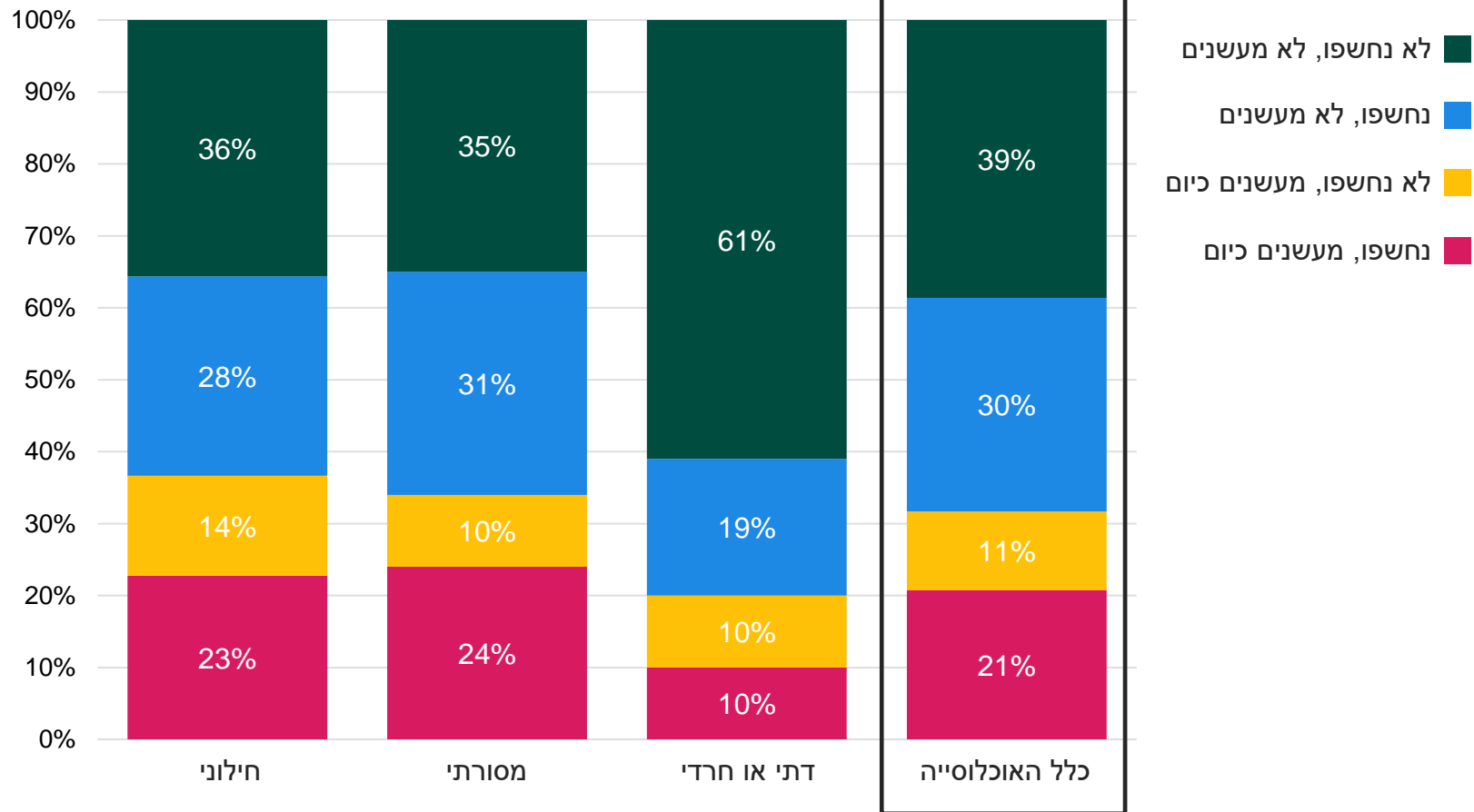
- נשארו באותו מצב טוב
- מוביליות כלפי מעלה, הגבירו צריכה
- מוביליות כלפי מטה, הפחיתו צריכה
- נשארו באותו מצב רע

עישון - פילוח לפי מידת דתיות וחשיפה לעישון

- ✓ שיעור נמוך יותר של מעשנים בקרב דתיים או חרדים (20%)
- ✓ רוב הדתיים או החרדים לא נחשפו לעישון ולא מעשנים (61%). זאת לעומת מסורתיים או חילוניים (35-36%)
- ✓ הבדל מובהק סטטיסטית, גודל אפקט חלש (0.16)

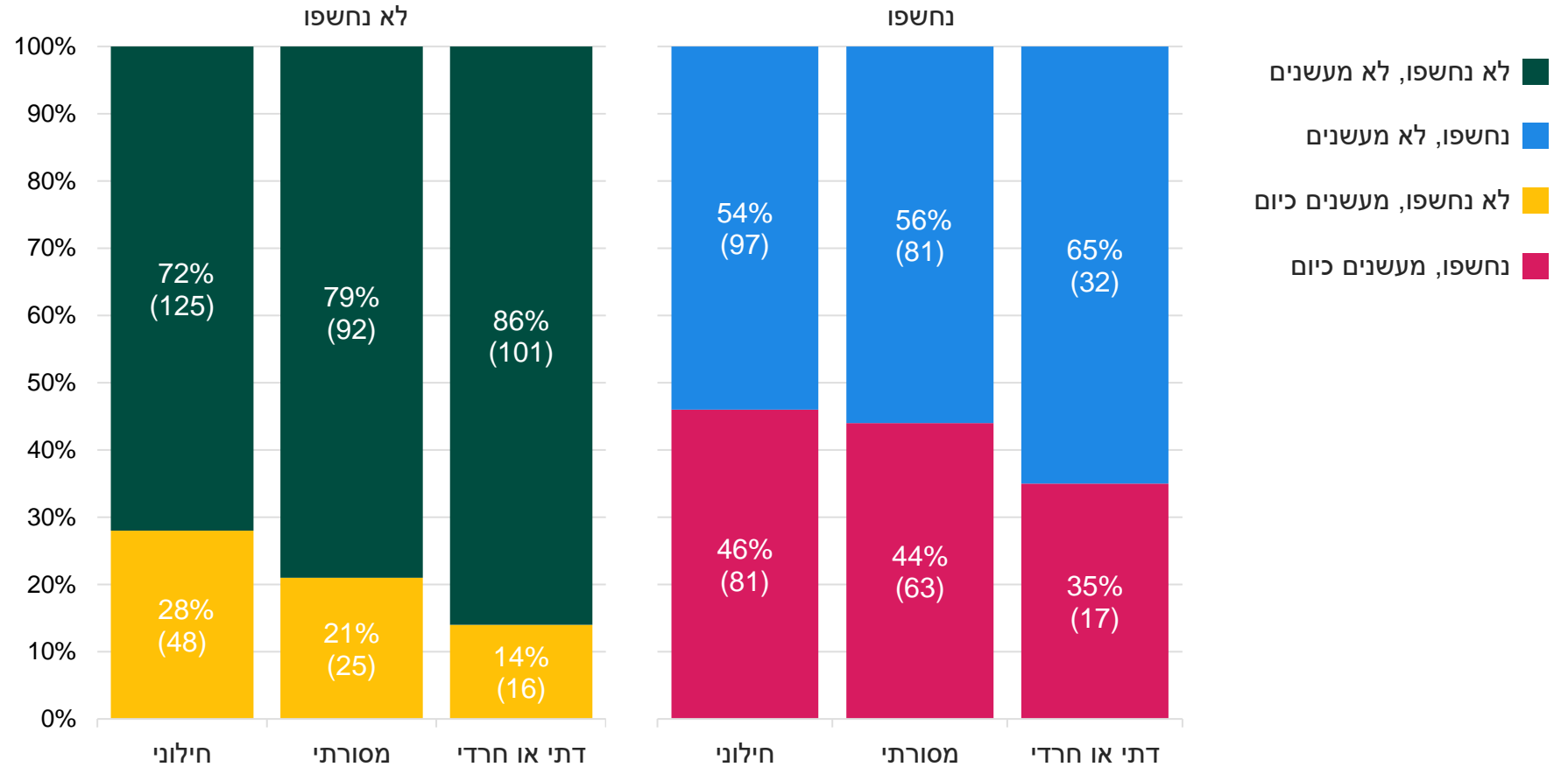
עישון - פילוח לפי מידת דתיות וחשיפה לעישון

❖ האם אתה מעשן?

❖ האם כאשר היית בגילאי הילדות ו/או הנערות אחד (או יותר) מהוריך עישן באופן קבוע?

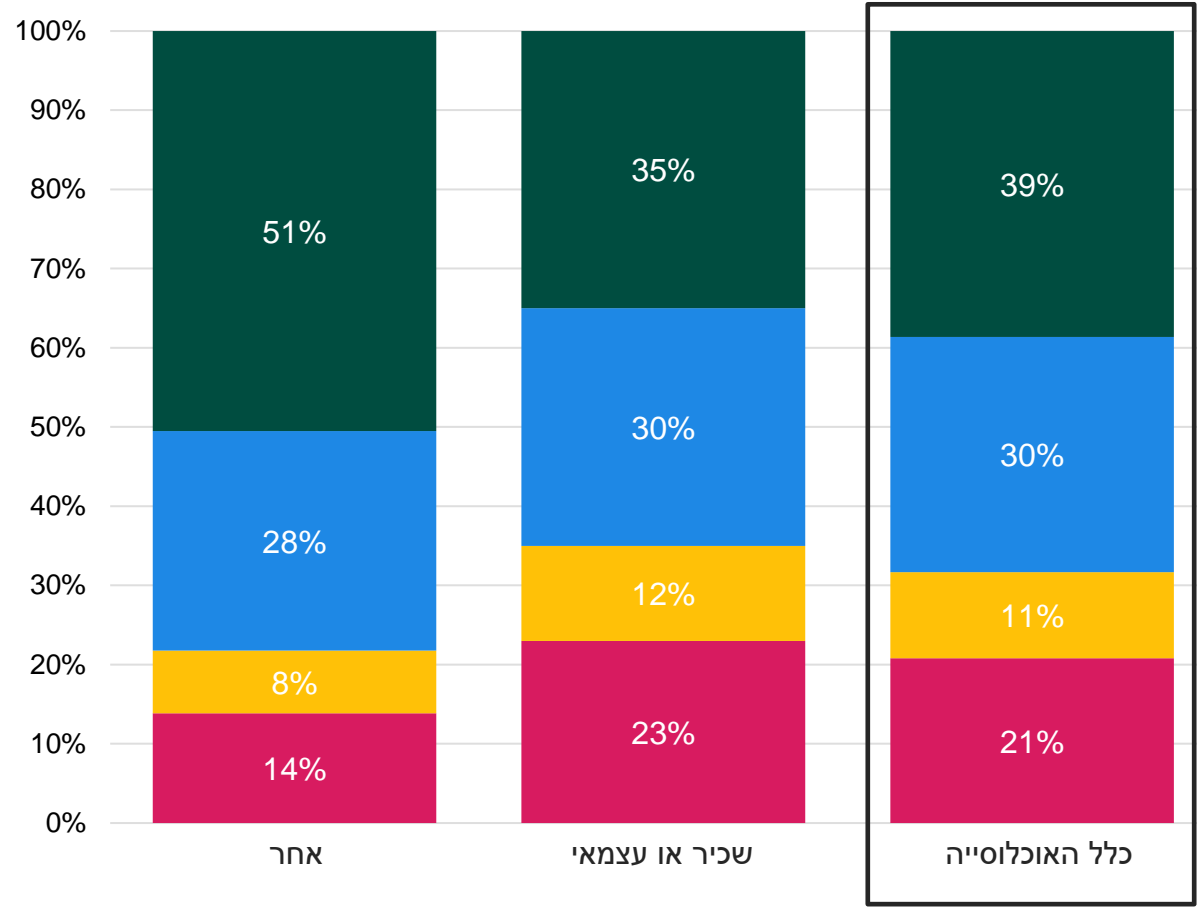
✓ הירידה בשיעור המעשנים משמעותית יותר בקרב הדתיים/חרדים, מאשר מסורתיים/חילוניים, בפרט בקרב אלו שנחשפו לעישון בגילאי הילדות ו/או נערות (65% דתיים/חרדים נחשפו ולא מעשנים כיום, לעומת 54-56% מקרב מסורתיים או חילוניים אשר נחשפו.

עישון - פילוח לפי תעסוקה וחשיפה לעישון

- ✓ שיעור גבוה יותר של מעשנים בקרב שכירים או עצמאיים (35%) לעומת משיבים בקטגוריה אחרת (חייל, מובטל, אברך, אחר)
- ✓ בקרב לא שכירים או עצמאיים, שכיחות גבוהה יותר של משיבים שלא נחשפו לעישון ולא מעשנים (51%) לעומת שכירים ולא מעשנים (35%).
- ✓ הבדל מובהק סטטיסטית, גודל אפקט חלש (0.155).

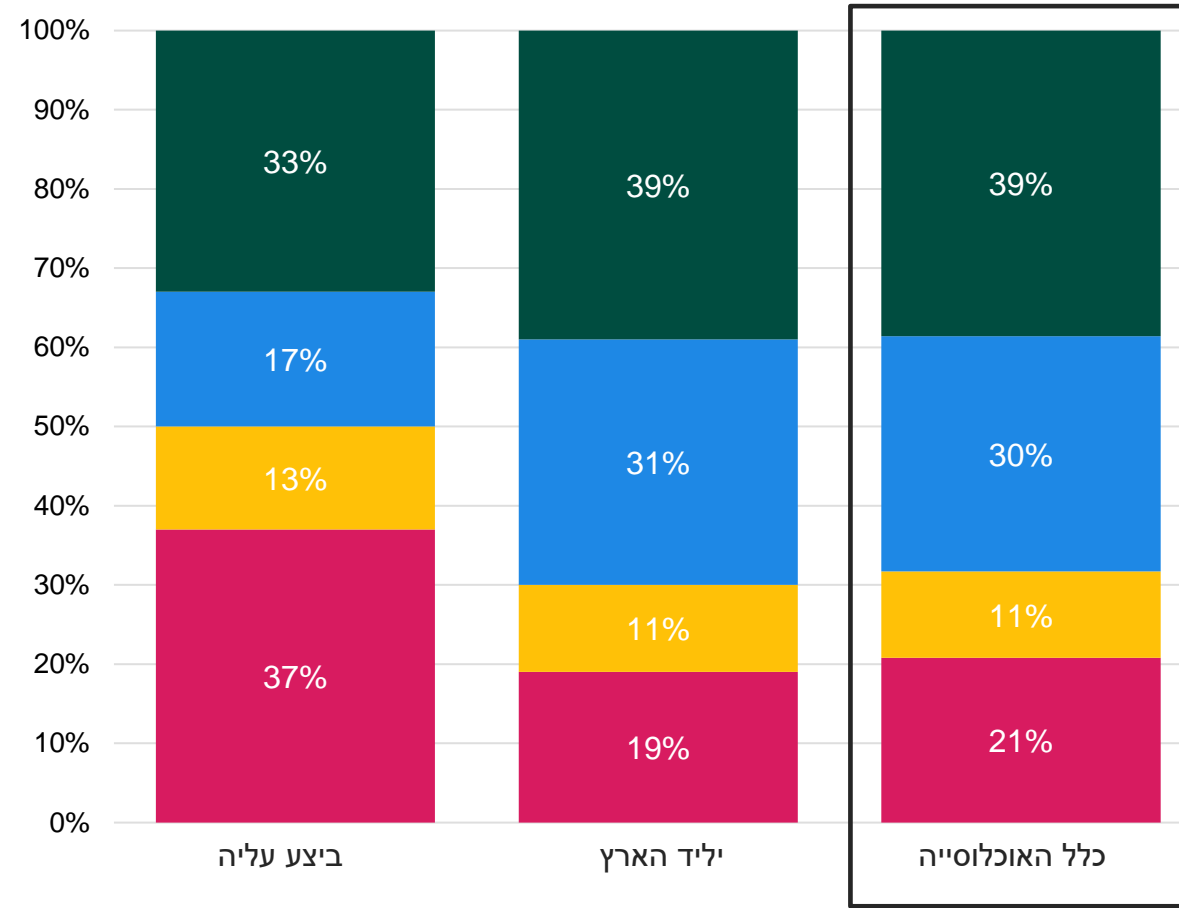
- לא נחשפו, לא מעשנים
- נחשפו, לא מעשנים
- לא נחשפו, מעשנים כיום
- נחשפו, מעשנים כיום

עישון - פילוח לפי ביצוע עליה וחשיפה לעישון

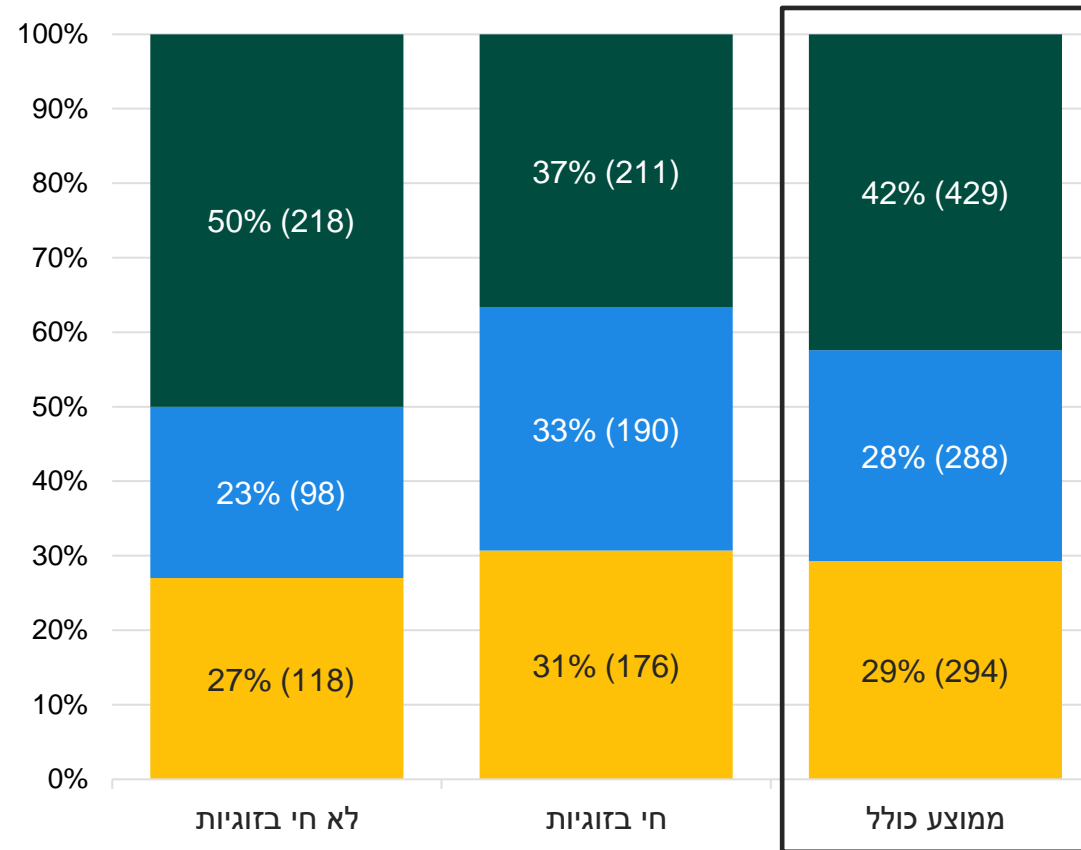
- ✓ שיעור גבוה יותר של מעשנים בקרב משיבים שביצעו עליה (50%) לעומת ילידי הארץ (30%).
- ✓ בקרב ילידי הארץ יש שיעור גבוה יותר של משיבים שנחשפו לעישון בילדותם אך לא מעשנים היום (31%) ביחס לעולים (17%).
- ✓ הבדל מובהק סטטיסטית, גודל אפקט חלש (0.145).

פעילות גופנית - פילוח לפי מצב משפחתי

❖ באיזו תדירות בדרך כלל אתה עוסק בפעילות גופנית מאומצת (פעילות הגורמת להזעה רבה ולעלייה בקצב פעימות הלב לדוגמה ריצה, הליכה מהירה, פעילות אירובית)?
 ❖ כעת, בהתייחס להוריך, ולמיטב ידיעתך האם הוריך עסקו בפעילות גופנית מאומצת: כמור, יותר ממך או פחות ממך (בהשוואה אליך כפי שאתה נוהג כיום)?

- ✓ משיבים שחיים בזוגיות מדווחים בשכיחות גבוהה יותר שהם עושים ספורט כמו הוריהם (33%) מאשר אלו שלא חיים בזוגיות (23%).
- ✓ משיבים שלא חיים בזוגיות מדווחים בשכיחות גבוהה יותר שהם עושים יותר ספורט משעשו הוריהם (50%), מאשר אלו שחיים בזוגיות (37%).
- ✓ הבדל מובהק סטטיסטית, גודל אפקט חלש (0.145).

- אני עושה עכשיו יותר ספורט ממה שעשו הורי
- ההורים עשו ספורט באותה מידה שאני עושה עכשיו
- ההורים עשו יותר ספורט ממה שאני עושה עכשיו

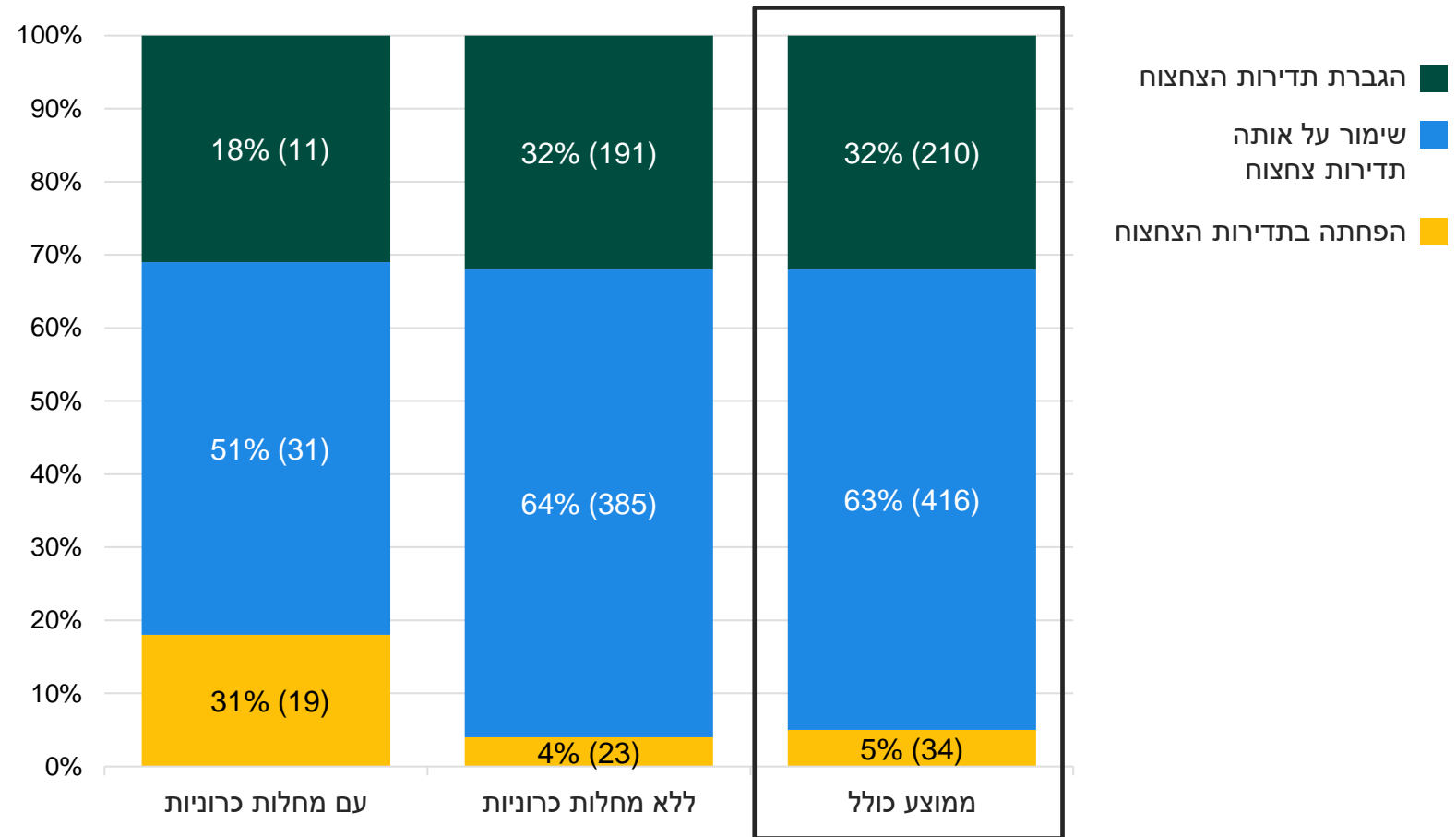
שמירה על בריאות שיניים - פילוח לפי מחלות כרוניות

❖ באיזו תדירות בדרך כלל אתה מצחצח שיניים?
❖ באיזו תדירות צחצחת שיניים בגיל 10-18?

משיבים בעלי מחלות כרוניות מדווחים על יותר הפחתה בתדירות צחצוח השיניים ביחס לילדותם (18%), מאשר אלו ללא מחלות כרוניות (4%) ✓

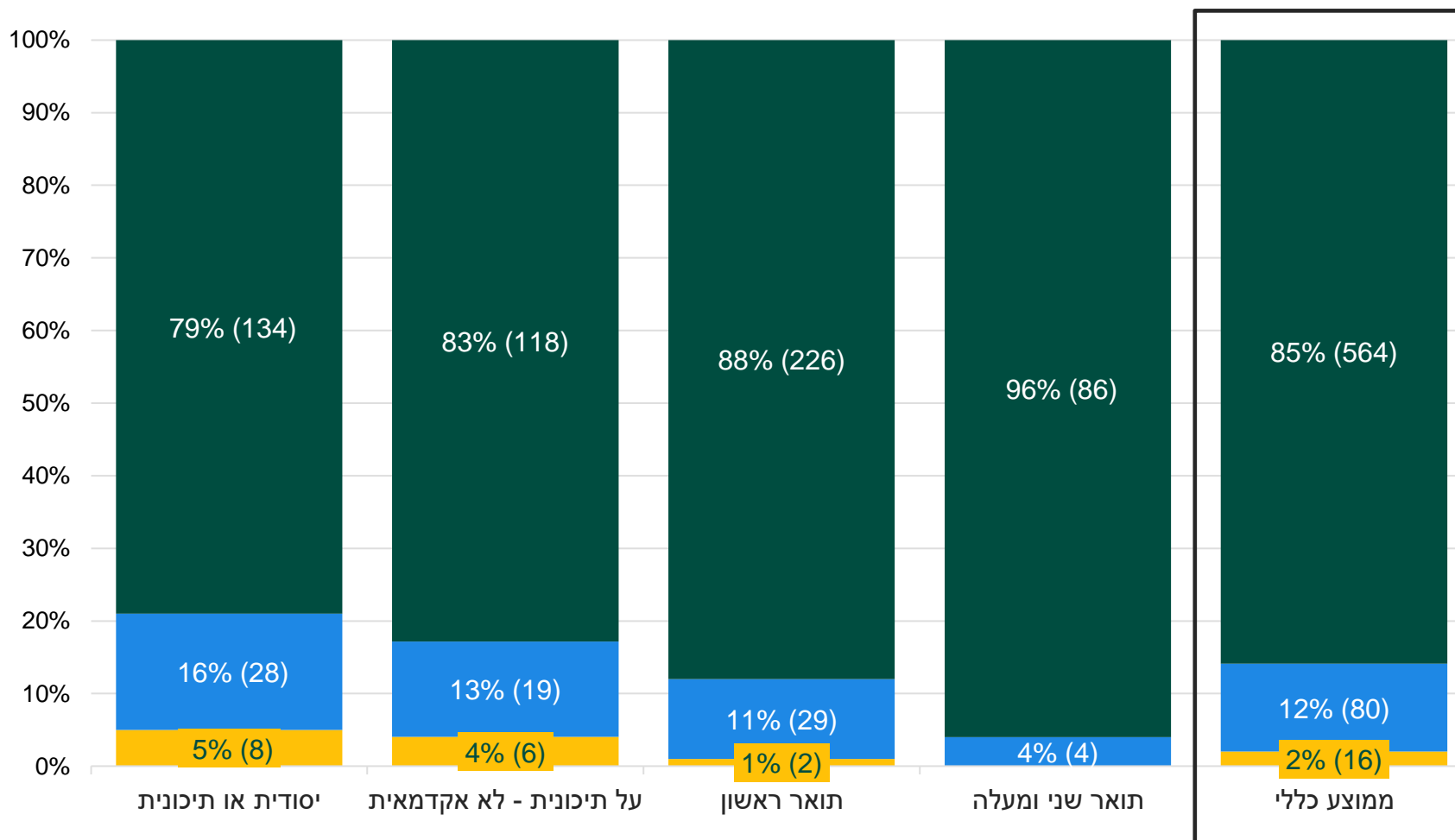
הבדל מובהק סטטיסטית, גודל אפקט חלש (0.188). ✓

באיזו תדירות בדרך כלל אתה מצחצח שיניים? - פילוח לפי השכלה

מגמת עליה קלה -
 תדירות צחצוח
 השיניים עולה עם
 רמת ההשכלה.
 לדוגמה, מקרב בעלי
 השכלה תיכונית
 ומטה 79% מדווחים
 על צחצוח פעמיים
 ביום, לעומת 88%
 מקרב בעלי תואר
 ראשון ו-96%
 מקרב בעלי תואר
 שני ומעלה.

■ כל יום, פעמיים ביום
■ לא כל יום
■ בכלל לא

אופן בניית מקבץ סביבת מגורים:

- ✓ ציון מקבץ בעיות בסביבת המגורים חושב על ידי המרת כל תשובות השאלות לסקאלה 1-5.
- ✓ בהתייחס לציון של השאלה "באיזו מידה אתה מרגיש בטוח ללכת ברחובות השכונה בה אתה מתגורר בשעות הערב?" הפכנו את הסקלה של התשובה. 1 הפך ל-5, 5 הפך ל-1. זאת כדי להישאר באותו הכיוון בדומה לשאלות האחרות.
- ✓ המרת הסקאלה לציוני תקן (מקומות יחסיים), בתוך כל משיב, מיצוע על פני כלל ציוני התקן של השאלות במקבץ.
- ✓ המרה מחדש של הציון הממוצע לסקאלה שבין 1-10.

סולם

שאלות מקבץ סביבת מגורים

סדר 1-5	← באיזו מידה בסביבת המגורים שלך יש מפגעים תברואתיים וסביבתיים? (לדוגמה מי ביוב זורמים, פסולת בנייה, אשפה, זיהום אוויר, חיות משוטטות)
סדר 1-5	← באיזו מידה בסביבת המגורים שלך יש מפגעי רעש? (לדוגמה כביש מהיר, אתר בניה, פסי רכבת)
סדר 1-5	← באיזו מידה אתה מרגיש בטוח ללכת ברחובות השכונה בה אתה מתגורר בשעות הערב?

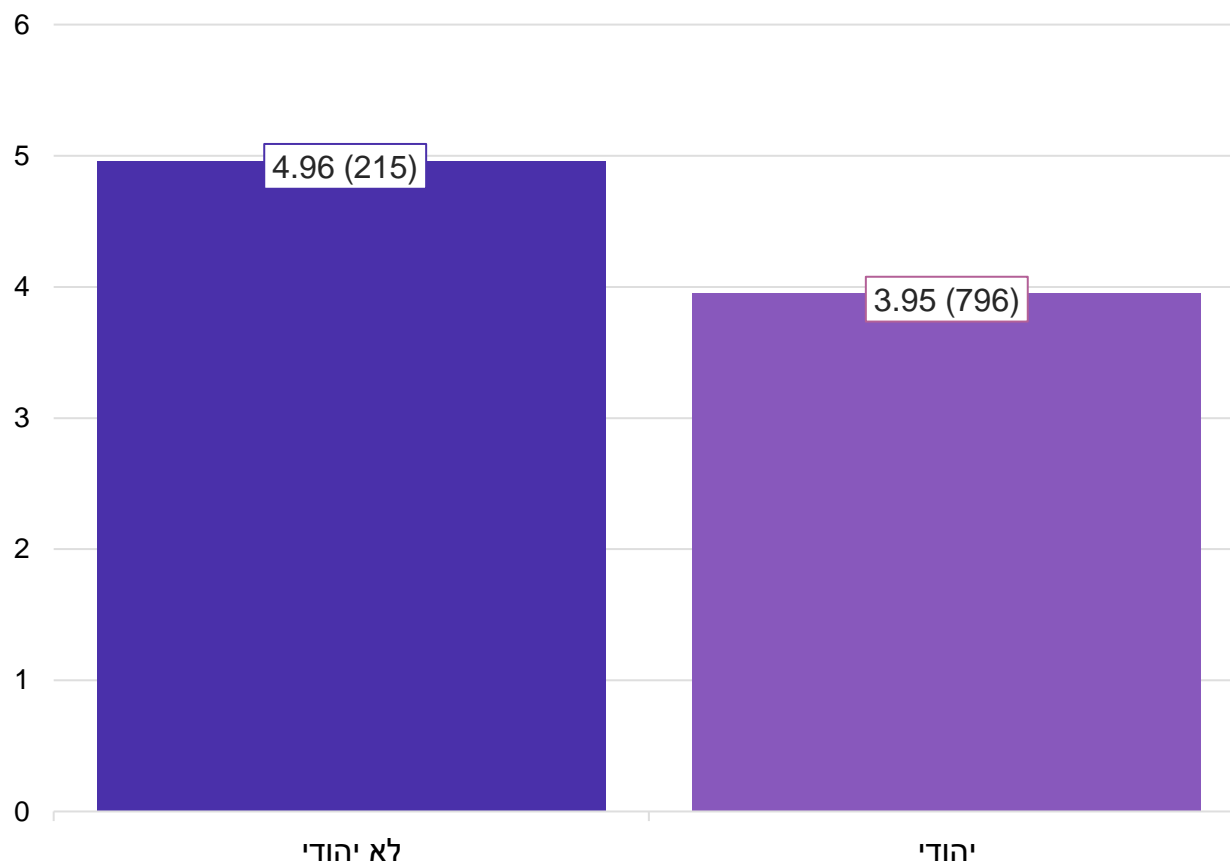

בעיות בסביבת המגורים - פילוח לפי דת

✓ רמת הבעיות בסביבת המגורים בקרב האוכלוסייה הלא-יהודית גבוהה באופן מובהק סטטיסטית ממידת הבעיות שמדווחת על ידי האוכלוסייה היהודית.

✓ במדד בעיות בסביבת המגורים ליהודים דירוג 3.95 (מתוך 10) לעומת לא-יהודים (4.96 מתוך 10).

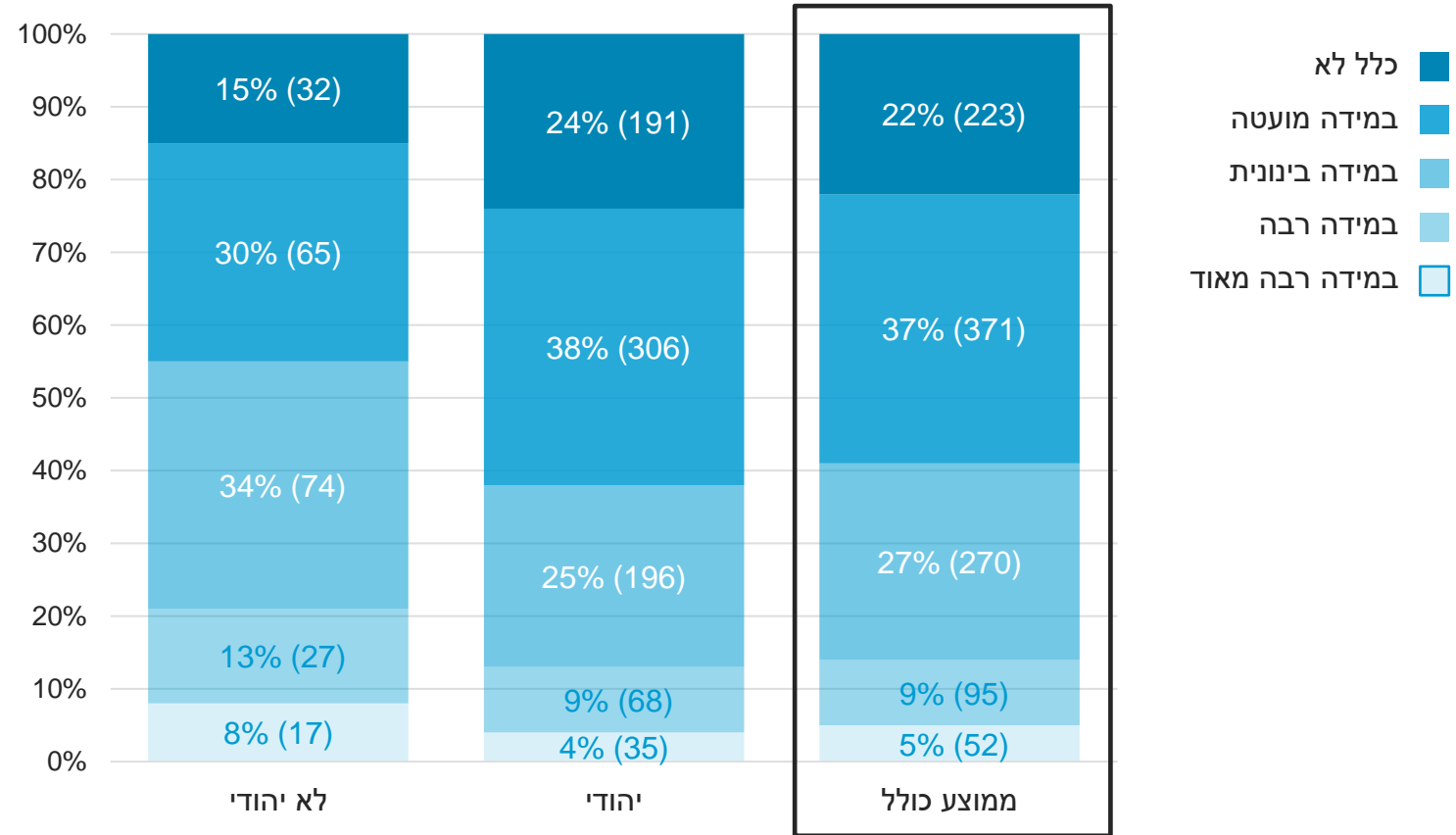
✓ מרכיב הדת מסביר כ-4.8% מהשונות בבעיות בסביבות המגורים.

באיזו מידה בסביבת המגורים שלך יש מפגעים תברואתיים וסביבתיים? פילוח לפי דת

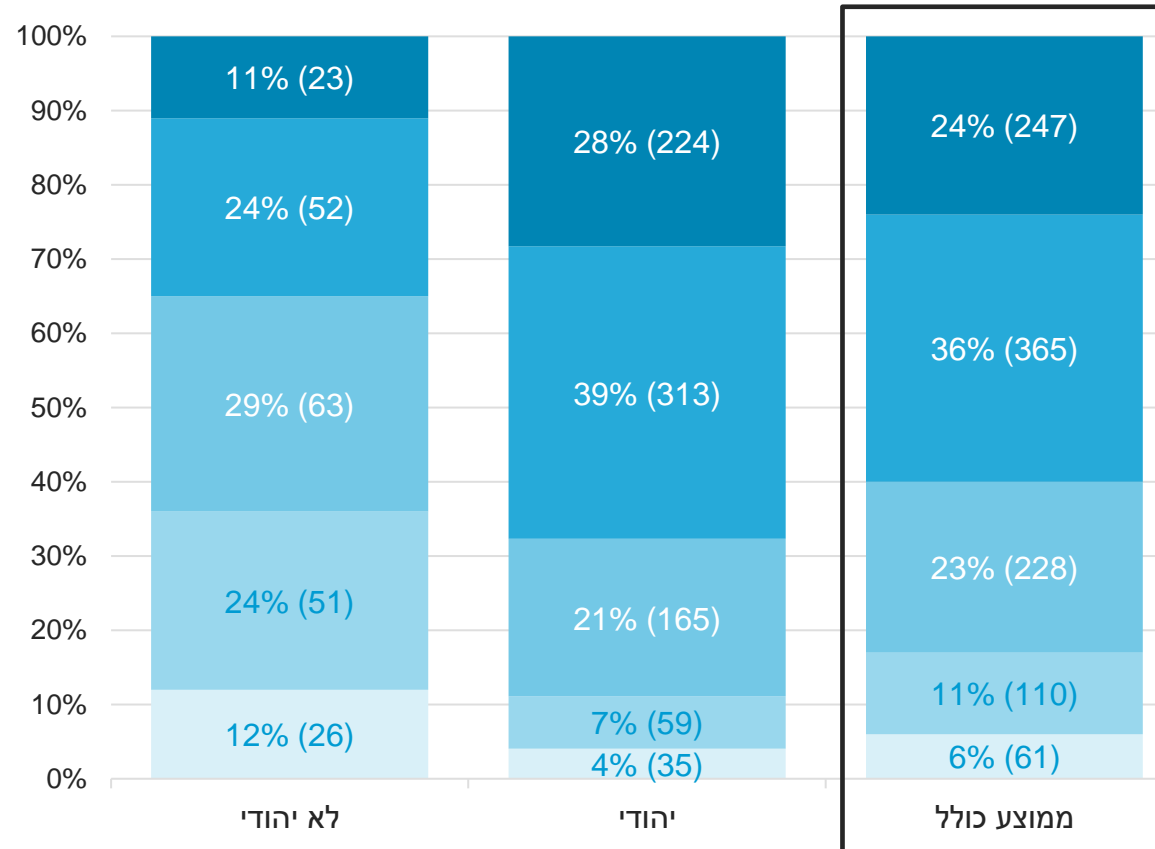
✓ בקרב האוכלוסיה היהודית 13% מדווחים על מפגעים תברואתיים וסביבתיים במידה רבה-רבה מאוד, לעומת 21% בקרב האוכלוסיה הלא-יהודית.

באיזו מידה אתה מרגיש בטוח ללכת ברחובות השכונה? - פילוח לפי דת

✓ בקרב האוכלוסיה היהודית
67% מדווחים שמרגישים
בטוח ללכת ברחובות השכונה
(במידה רבה-רבה מאוד),
לעומת 35% בקרב
האוכלוסיה הלא-יהודית.

- במידה רבה מאוד
- במידה רבה
- במידה בינונית
- במידה מועטה
- כלל לא

אופן בניית מקבץ מודעות לבריאות:

- ✓ ציון מקבץ מודעות לבריאות חושב על ידי המרת כל משתני הסדר למשתנים מספריים.
- ✓ את הציון של השאלה "באיזו תדירות התזונה היומית שלך מכילה חטיפים ו/או שתיה מתוקה?" הפכנו את הסקלה של התשובה. 1 הפך ל-5, ולהיפך. זאת כדי להישאר באותו הכיוון בדומה לשאלות האחרות.
- ✓ שאלות העישון הומרו למשתנה חדש- אם המשיב ציין שהוא לא עישן, הפסיק לעשן או ניסה להפסיק לעשן המשתנה קיבל ערך 1, 0 אחרת.
- ✓ בדיקת דם תקופתית קודדה מחדש לאחד אם הן נעשות ואפס אם לא.
- ✓ המרת הסקאלה לצינוי תקן (מקומות יחסיים), בתוך כל משיב, מיצוע על פני כלל ציוני התקן של השאלות במקבץ.
- ✓ המרה מחדש של הציון הממוצע לסקאלה שבין 1-10.

סולם

שאלות מקבץ מודעות לבריאות

סדר 1-5	←	באיזו מידה אתה נוהג לבדוק את הרכיבים או הסימון התזונתי שעל אריזת מוצרי מזון (הכוונה חלבון, סידן, שומן, סיבים תזונתיים, צבעי מאכל, קלוריות, מלח, וכדומה)?
סדר 1-5	←	באיזו מידה סימון המוצר, בתו אדום או תו ירוק, מהווה שיקול בהחלטת הרכישה שלך של המוצר?
קטגוריאלי	←	האם אתה מעשן?
קטגוריאלי	←	האם אתה מנסה כעת או ניסית בעבר להפסיק לעשן?
סדר 1-4	←	באיזו תדירות התזונה היומית שלך מכילה ירקות / פירות טריים?
סדר 1-4	←	באיזו תדירות התזונה היומית שלך מכילה חטיפים ו/או שתיה מתוקה?
סדר 1-4	←	באיזו תדירות בדרך כלל אתה מצחצח שיניים?
סדר 1-4	←	באיזו תדירות בדרך כלל אתה עוסק בפעילות גופנית מאומצת (פעילות הגורמת להזעה רבה ולעלייה בקצב פעימות הלב לדוגמה ריצה, הליכה מהירה, פעילות אירובית)?
קטגוריאלי	←	האם הינך מבצע בדיקות דם תקופתיות לאיתור ומניעה של גורמי סיכון כגון סוכר, שומנים בדם?

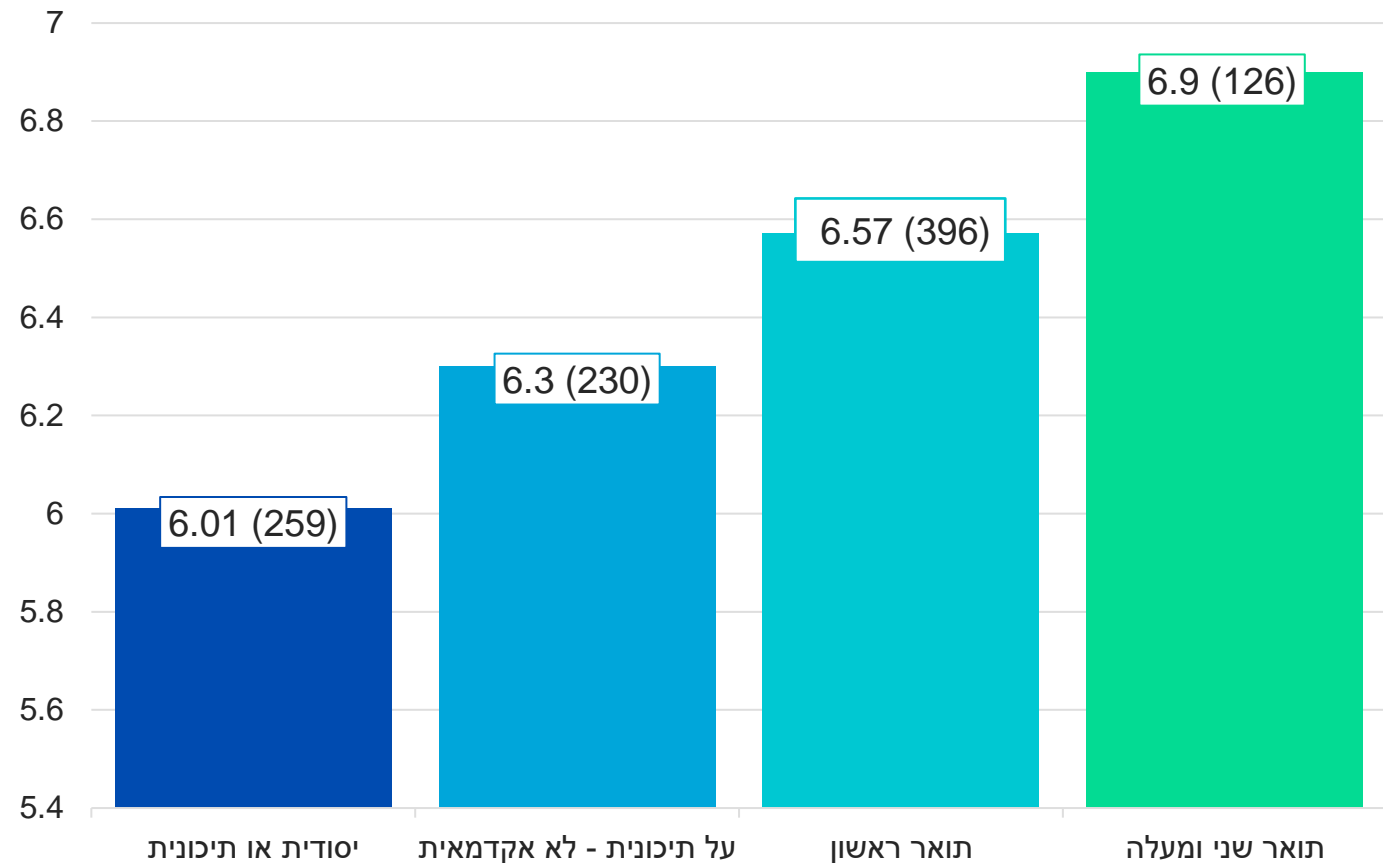
מודעות לבריאות - פילוח לפי השכלה

✓ מודעות לבריאות הולכת וגדלה בהתאם לשנות השכלה. יש הבדל מובהק בין הממוצעים של תואר ראשון ומעלה לבין השכלה יסודית או תיכונית.

✓ משיבים בעלי תואר שני ומעלה קיבלו ציון מודעות לבריאות של 6.9 (מתוך 10) לעומת בעלי השכלה יסודית או תיכונית (6.01 מתוך 10).

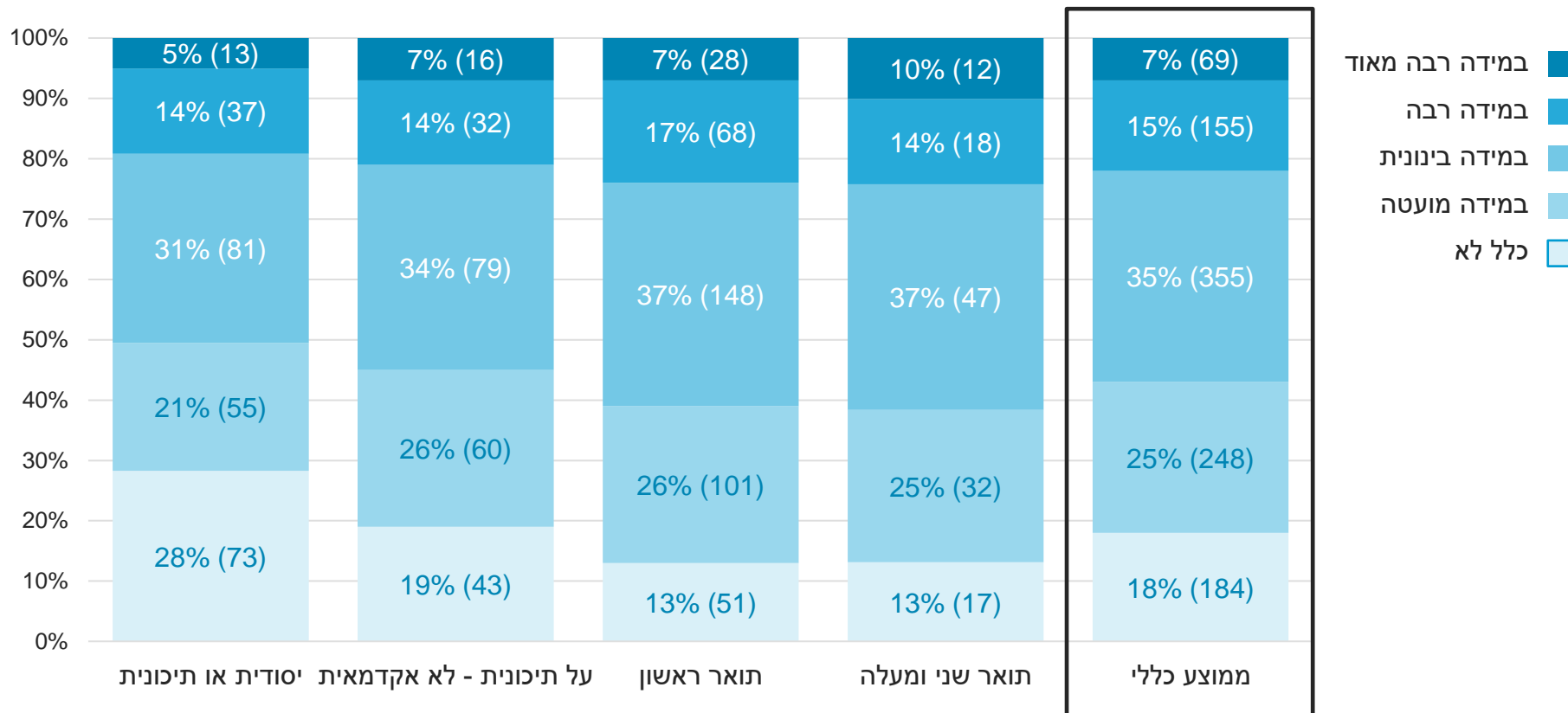
✓ מרכיב השכלה מסביר כ-3.5% מהשונות במדד במודעות לבריאות.

באיזו מידה סימון המוצר בתו אדום או תו ירוק, מהווה שיקול בהחלטת הרכישה - פילוח לפי השכלה

ניתן להבחין במגמת עליה קלה של התבססות על סימון מוצרים (בתו אדום או תו ירוק), בהתאם לרמת ההשכלה של המשיב.

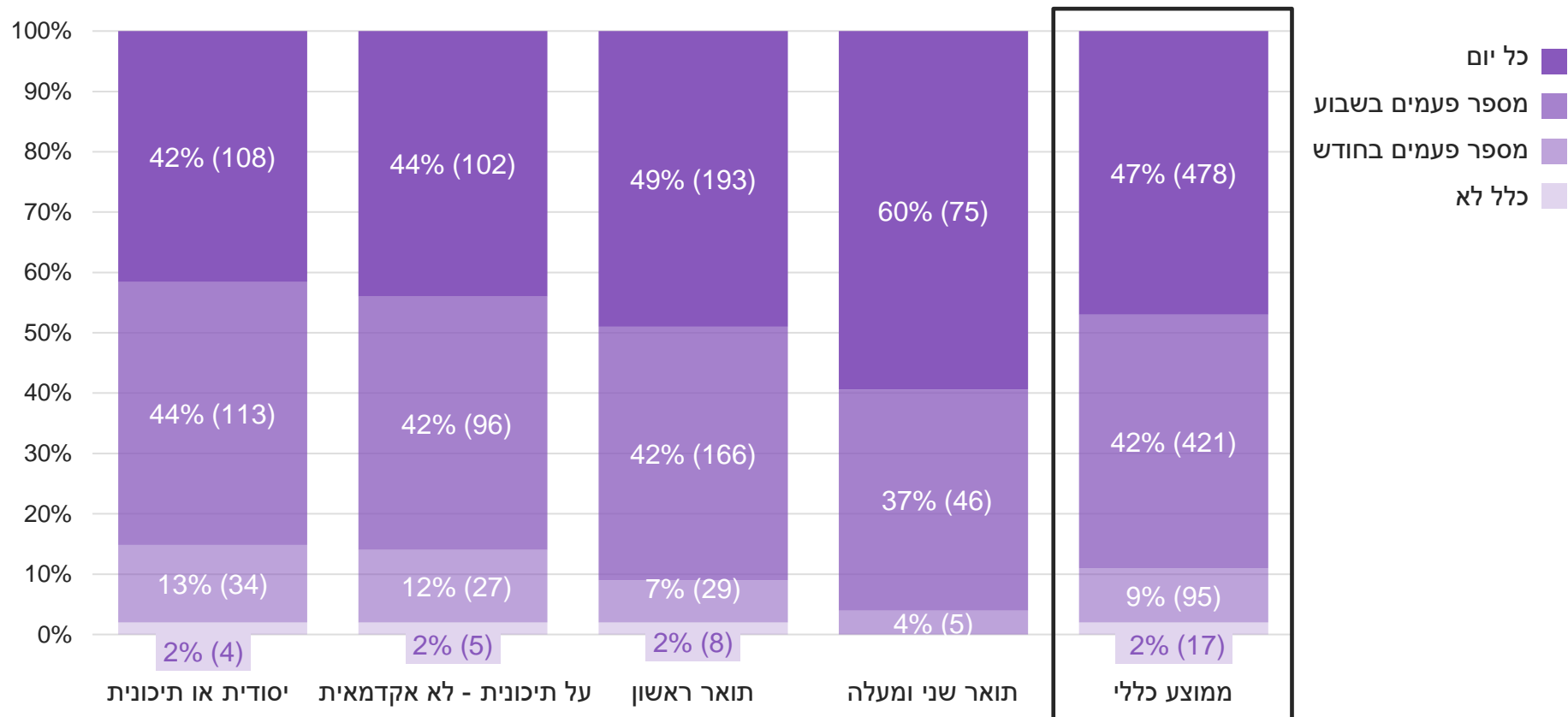
בהשוואה בין רמת השכלה תיכונית ומטה (50% מסתמכים על הסימון במידה רבה-רבה מאוד), לעומת על תיכונית (55%), ואקדמאית (61%).

באיזו תדירות התזונה היומית שלך מכילה ירקות / פירות טריים? פילוח לפי השכלה

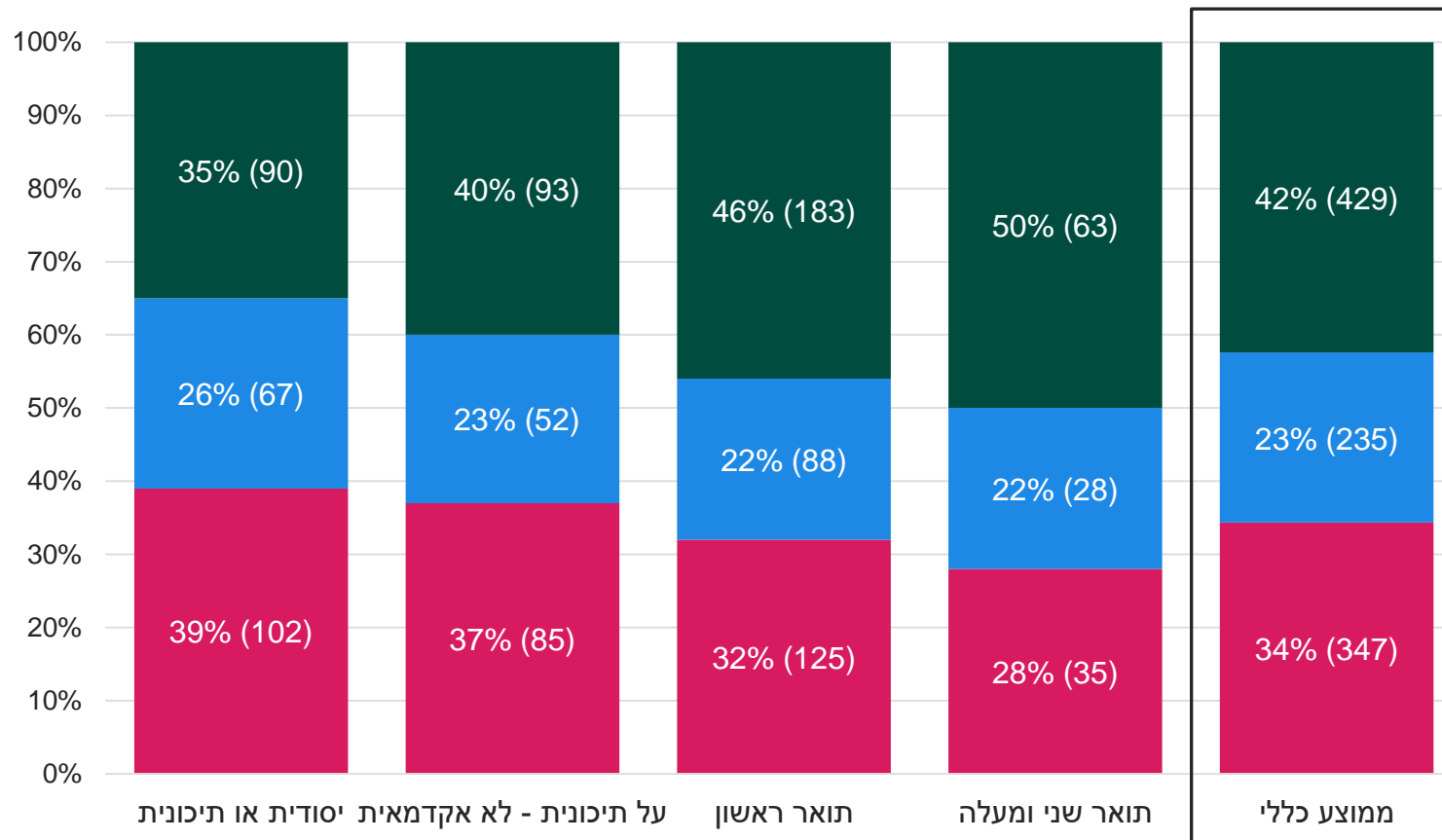
תדירות ההסתמכות
 על רכיבים "בריאים"
 (ירקות ופירות טריים)
 בתזונה היומית עולה
 עם רמת ההשכלה.
 לדוגמה, בקרב בעלי
 השכלה יסודית או
 תיכונית 42% מדווחים
 על צריכה יומית של ירקות
 ופירות טריים, בהשוואה
 ל-60% מקרב בעלי
 תואר שני ומעלה.

האם הינך מבצע בדיקות דם תקופתיות - פילוח לפי השכלה

✓
מגמת עליה - ככל שרמת ההשכלה עולה, כך מבצעים יותר בדיקות דם תקופתיות (בין אם ביוזמת הרופא או ביוזמת המטופל).
 לדוגמה, מקרב בעלי השכלה תיכונית ומטה דיווחו 35% שפנו מיוזמתם לרופא לביצוע בדיקות דם תקופתיות, לעומת 40% מקרב בעלי השכלה על תיכונית, ולעומת 46-50% מקרב בעלי השכלה אקדמית (תואר ראשון או תואר שני ומעלה, בהתאמה).

■ כן, פונה מיוזמתי לרופא
■ כן, ביוזמת הרופא / כשפונים אלי מהמרפאה
■ לא

אופן בניית מקבץ אוריינות רפואית:

- ✓ ציון מקבץ מודעות לבריאות חושב על ידי המרת כל משתני הסדר למשתנים מספריים.
- ✓ השאלה "היכן אתה נוהג לחפש מידע על הבעיה הרפואית כאשר אתה, או מישהו ממשפחתך הקרובה, חולה?" הומרה לציון מספרי "מספר דרכי חיפוש מידע" לפי מספר התשובות שסומנו.
- ✓ המרת הסקאלה לציוני תקן (מקומות יחסיים), בתוך כל משיב, מיצוע על פני כלל ציוני התקן של השאלות במקבץ.
- ✓ המרה מחדש של הציון הממוצע לסקאלה שבין 1-10.

סולם

שאלות מקבץ אוריינות רפואית

סדר 1-5	←	בדרך כלל, כאשר אתה מגיע לטיפול רפואי, באיזה מידה אתה מצליח להסביר לרופא מה הבעיה שבגללה הגעת?
סדר 1-5	←	בדרך כלל, באיזו מידה אתה מצליח להבין את ההסברים של הרופא? (לדוגמה: מה האבחנה הרפואית, מה תוכנית הטיפול, מה נדרש ממך)
קטגוריאלי	←	היכן אתה נוהג לחפש מידע על הבעיה הרפואית כאשר אתה, או מישהו ממשפחתך הקרובה, חולה?

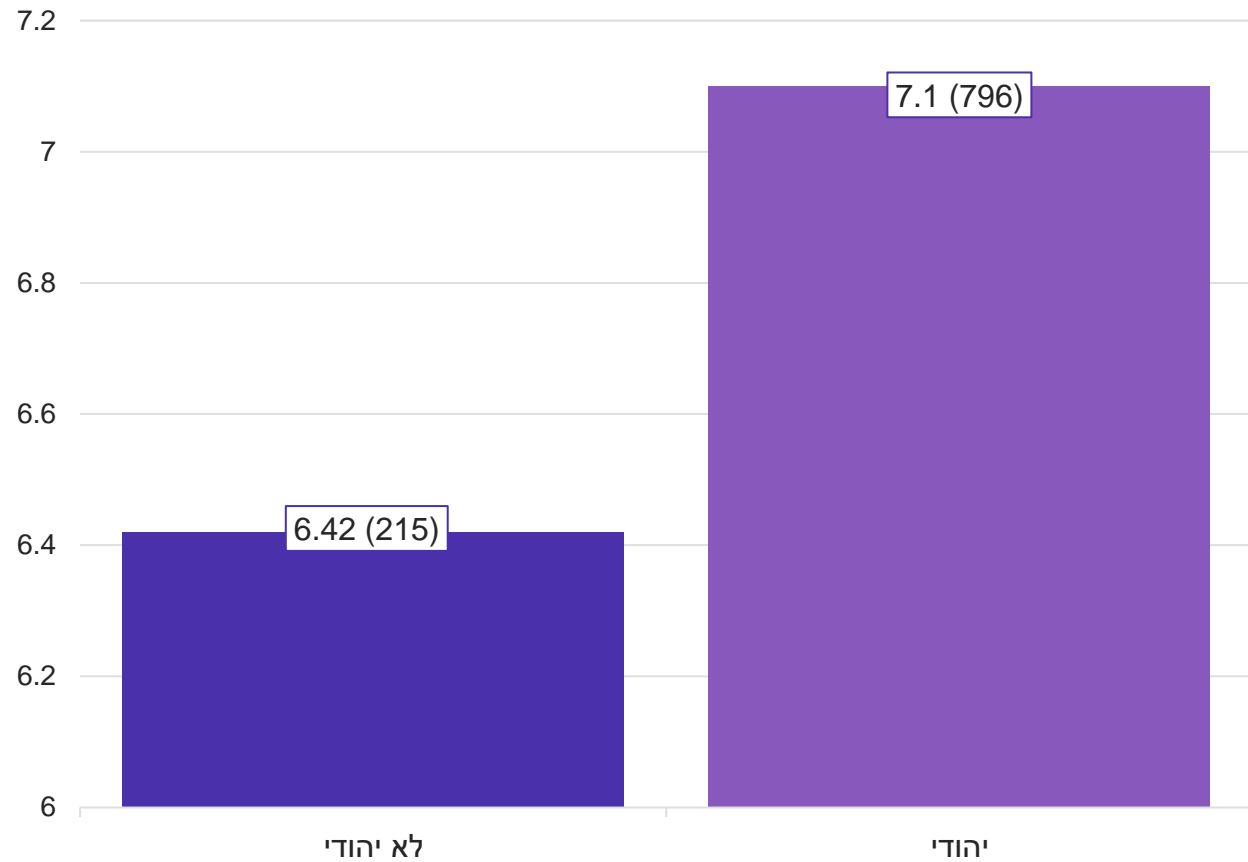
אוריינות רפואית - פילוח לפי דת

✓ לא יהודים מקבלים דירוג נמוך יותר במדד אוריינות רפואית באופן מובהק.

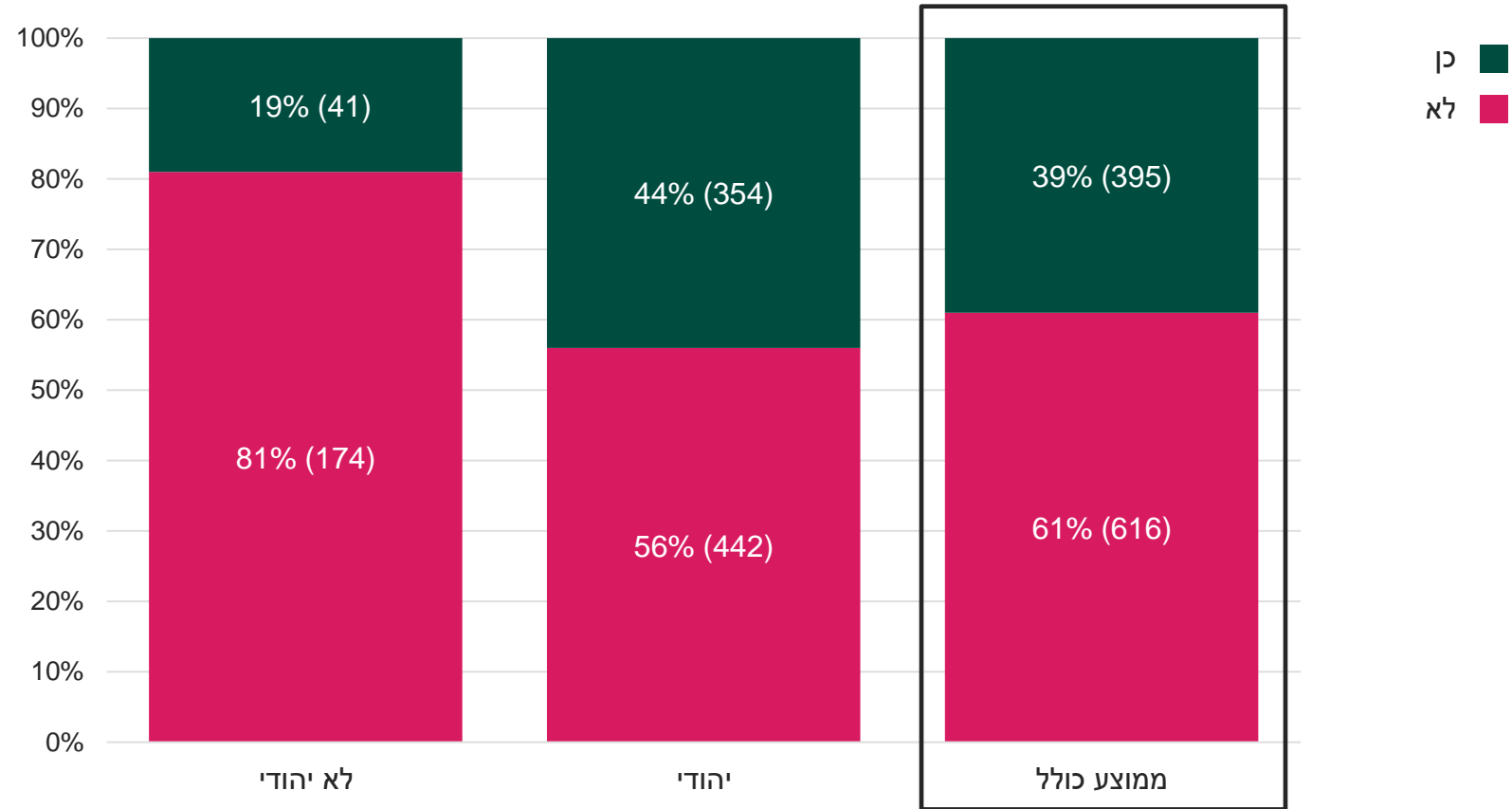
✓ לא יהודים קיבלו ציון אוריינות רפואית של 6.42 (מתוך 10) לעומת יהודים (7.1 מתוך 10).

✓ מרכיב ההשכלה מסביר כ-4.2% מהשונות במדד אוריינות רפואית.

היכן אתה נוהג לחפש מידע על הבעיה הרפואית מתייעץ עם קרובי משפחה - פילוח לפי דת

✓ בקרב האוכלוסיה היהודית
ההסתמכות וההתייעצות עם
קרובי משפחה הינה בטעינה
גבוהה יותר מאשר בקרב
האוכלוסיה הלא-יהודית
(44% לעומת 19%).

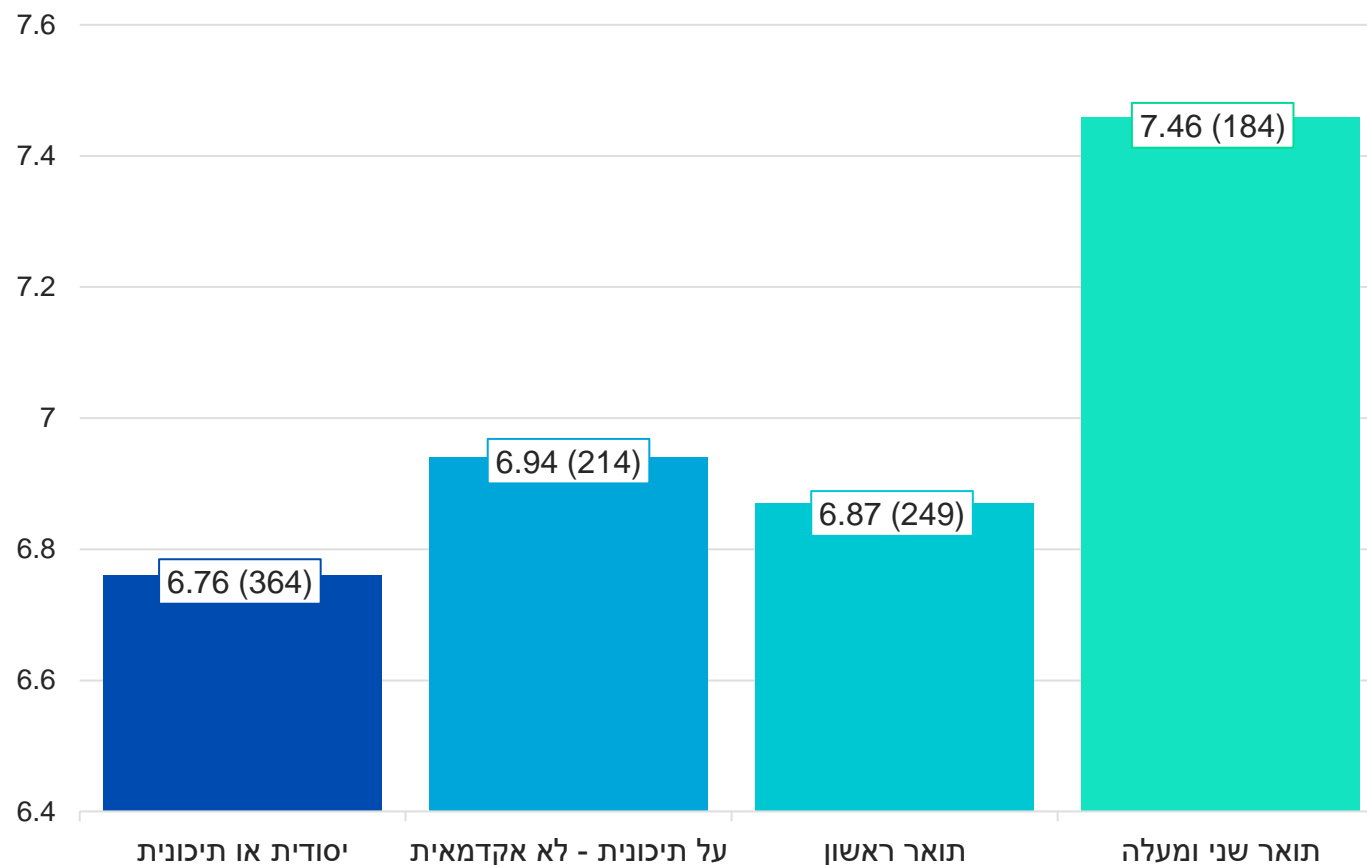
אוריינות רפואית - פילוח לפי השכלת הורים, הגבוהה מביניהן

משיבים שהוריהם בעלי תואר שני ומעלה קיבלו ציון יותר גבוה במדד אוריינות הרפואית ממשיבים שהוריהם בכל שאר קטגוריות ההשכלה. הפרש זה מובהק. ✓

משיבים שהוריהם בעלי תואר שני ומעלה קיבלו ציון אוריינות רפואית של 7.46 (מתוך 10) לעומת כל שאר הקטגוריות (6.76-6.94 מתוך 10). ✓

מרכיב השכלת ההורים מסביר כ-3.2% מהשונות במדד אוריינות רפואית. ✓

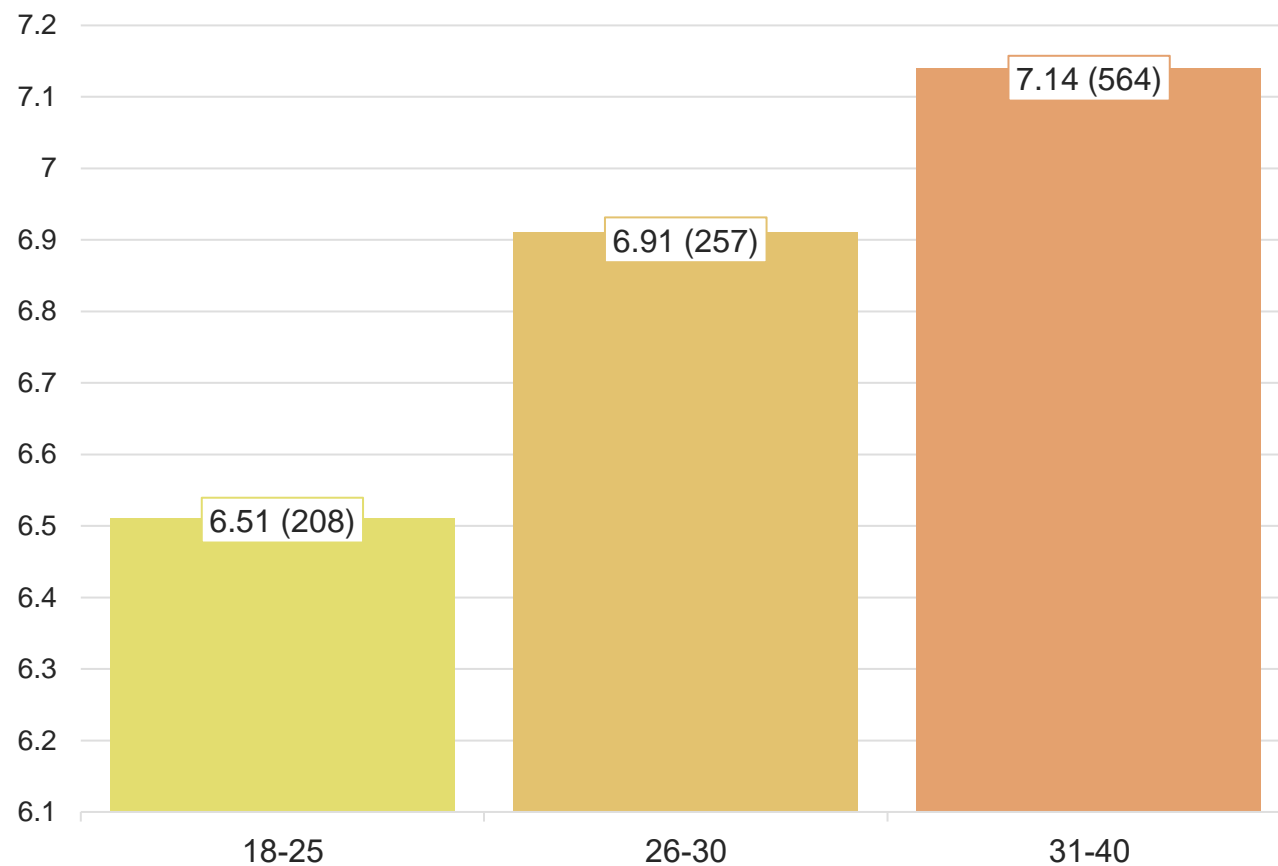

אוריינות רפואית - פילוח לפי קבוצות גיל

משיבים בגילאי 18-25 קיבלו ציון נמוך יותר במדד אוריינות רפואית ממשיבים בגילאים 26-40. הפרש זה מובהק. ✓

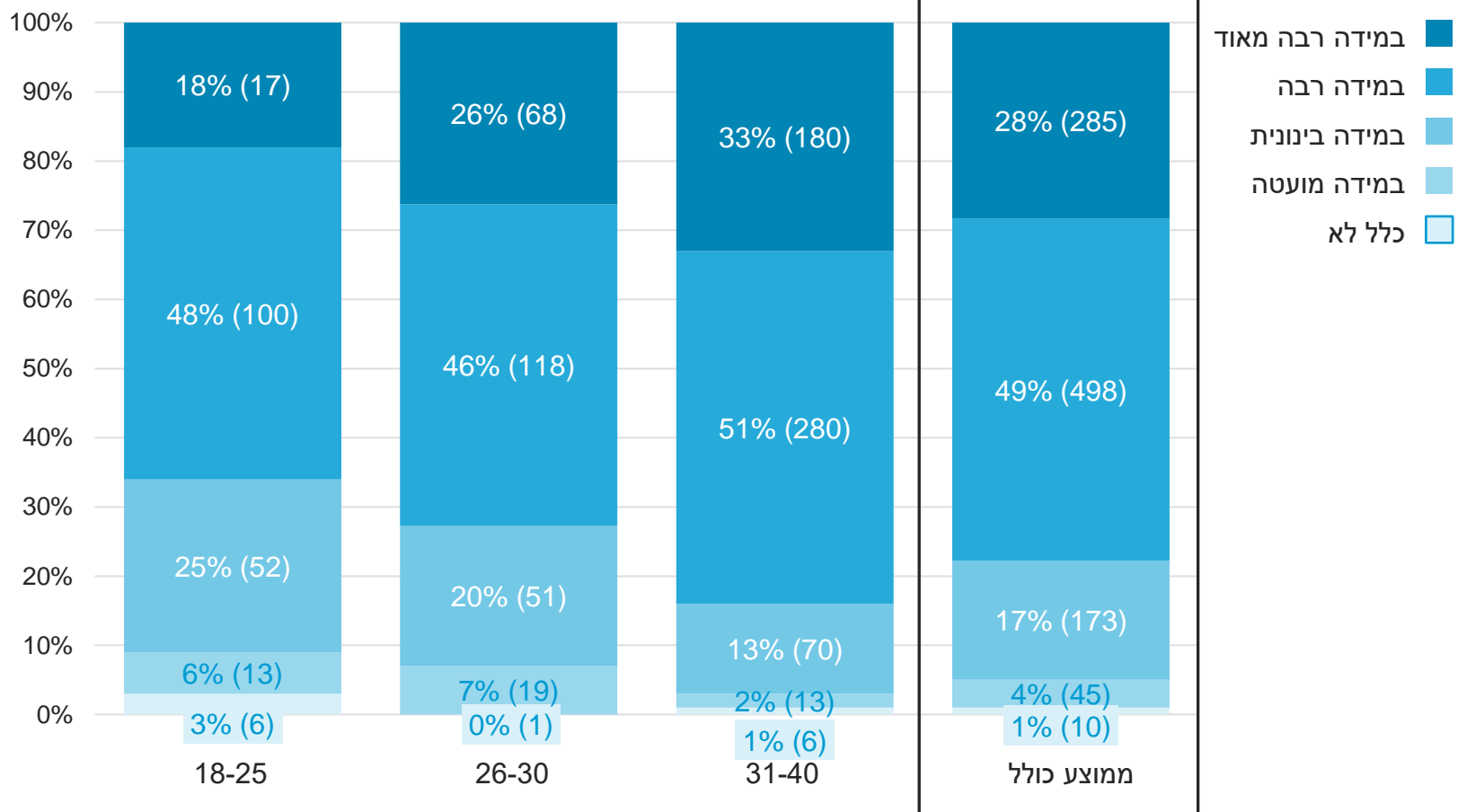
משיבים בגילאי 18-25 קיבלו ציון אוריינות רפואית של 6.51 (מתוך 10) לעומת כל שאר הקטגוריות (6.91-7.14 מתוך 10). ✓

מרכיב השכלת ההורים מסביר כ-3.1% מהשונות במדד אוריינות רפואית. ✓

באיזה מידה אתה מצליח להסביר לרופא מה הבעיה שבגינה הגעת - פילוח לפי קבוצות גיל

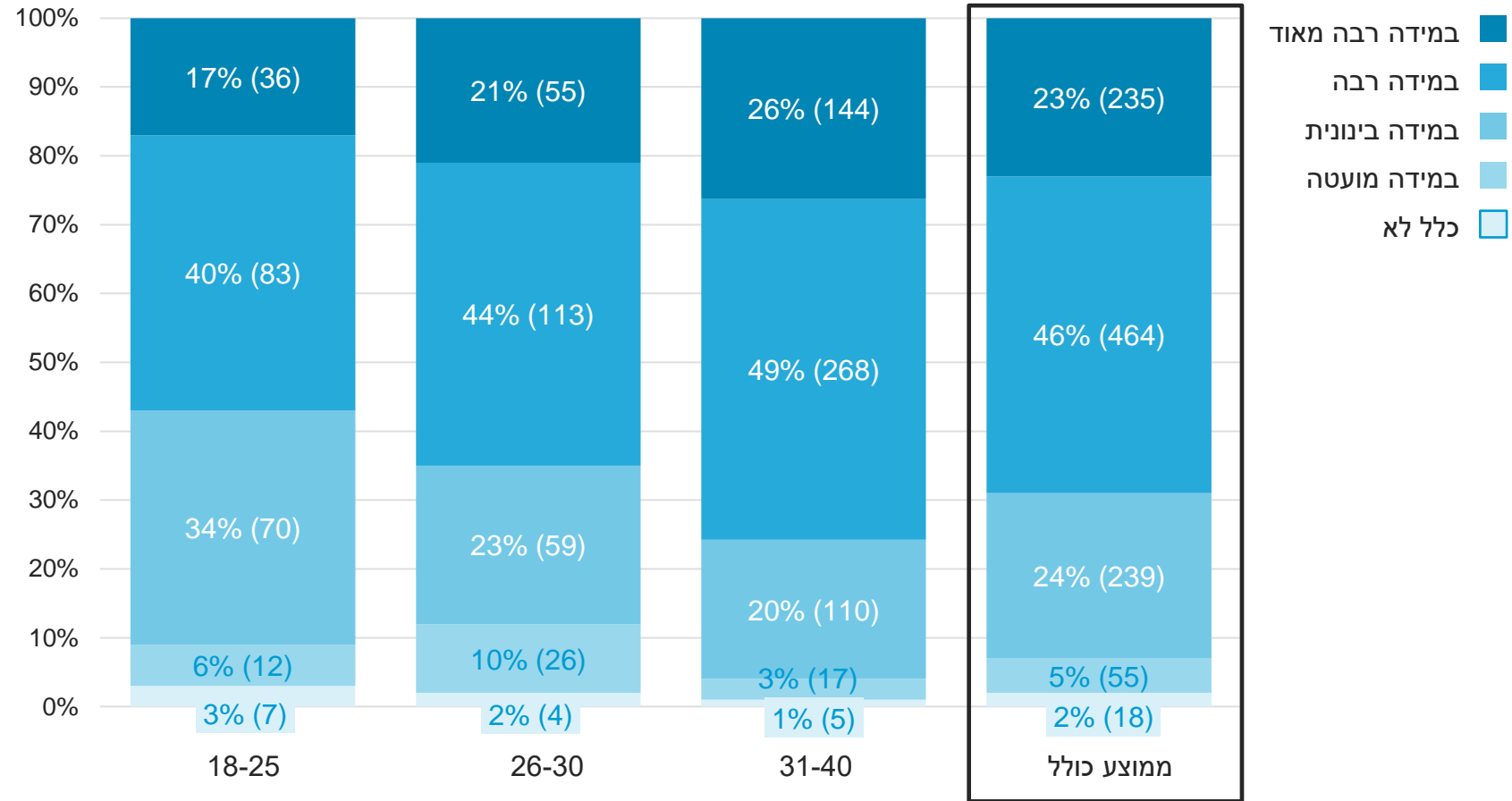
היכולת להסביר לרופא את הבעיה בגינה הגיעה המטופל, עולה עם הגיל. לדוגמה, צעירים בגילאי 18-25 מדווחים בשיעור של 66% שביכולתם להסביר את הבעיה במידה רבה-רבה מאוד. לעומתם, משיבים בגילאי 31-40, מדווחים בשיעור של 84% אשר ביכולתם להסביר את הבעיה בגינם הגיעו במידה רבה-רבה מאוד.

באיזו מידה אתה מצליח להבין את ההסברים של הרופא? פילוח לפי קבוצות גיל

היכולת להבין את הסברי הרופא עולה עם הגיל. לדוגמה, צעירים בגילאי 18-25 מדווחים שביכולתם להבין את הסברי הרופא במידה רבה-רבה מאוד בשיעור של 57%, לעומת השיעור המקביל בקבוצת הגיל 31-40 שעומד על 75%.

הצטמצמות ברכישת אוכל מגוון ותרופות לאור קושי כלכלי

אופן בניית מקבץ הצטמצמות ברכישת אוכל מגוון ותרופות:

- ✓ ציון מקבץ הצטמצמות באוכל מגוון ותרופות חושב על ידי המרת כל משתני הסדר למשתנים מספריים.
- ✓ המרת הסקאלה לציוני תקן (מקומות יחסיים), בתוך כל משיב, מיצוע על פני כלל ציוני התקן של השאלות במקבץ.
- ✓ המרה מחדש של הציון הממוצע לסקאלה שבין 1-10.

סולם

שאלות מקבץ הצטמצמות ברכישת אוכל מגוון ותרופות

סדר 1-3	← משרד הבריאות ממליץ על תזונה מאוזנת הכוללת מזון מגוון כגון בשר, דגים, קטניות, וירקות. האם קרה בשנה האחרונה שלא קנית מוצרים אלו משום שלא היה כסף לקנות?
סדר 1-3	← האם במהלך השנה האחרונה קרה לך (או למישהו ממשפחתך הגרעינית) שויתרת על תרופות שהרופא שלך המליץ עליהן משום שלא היה כסף לקנות תרופות?

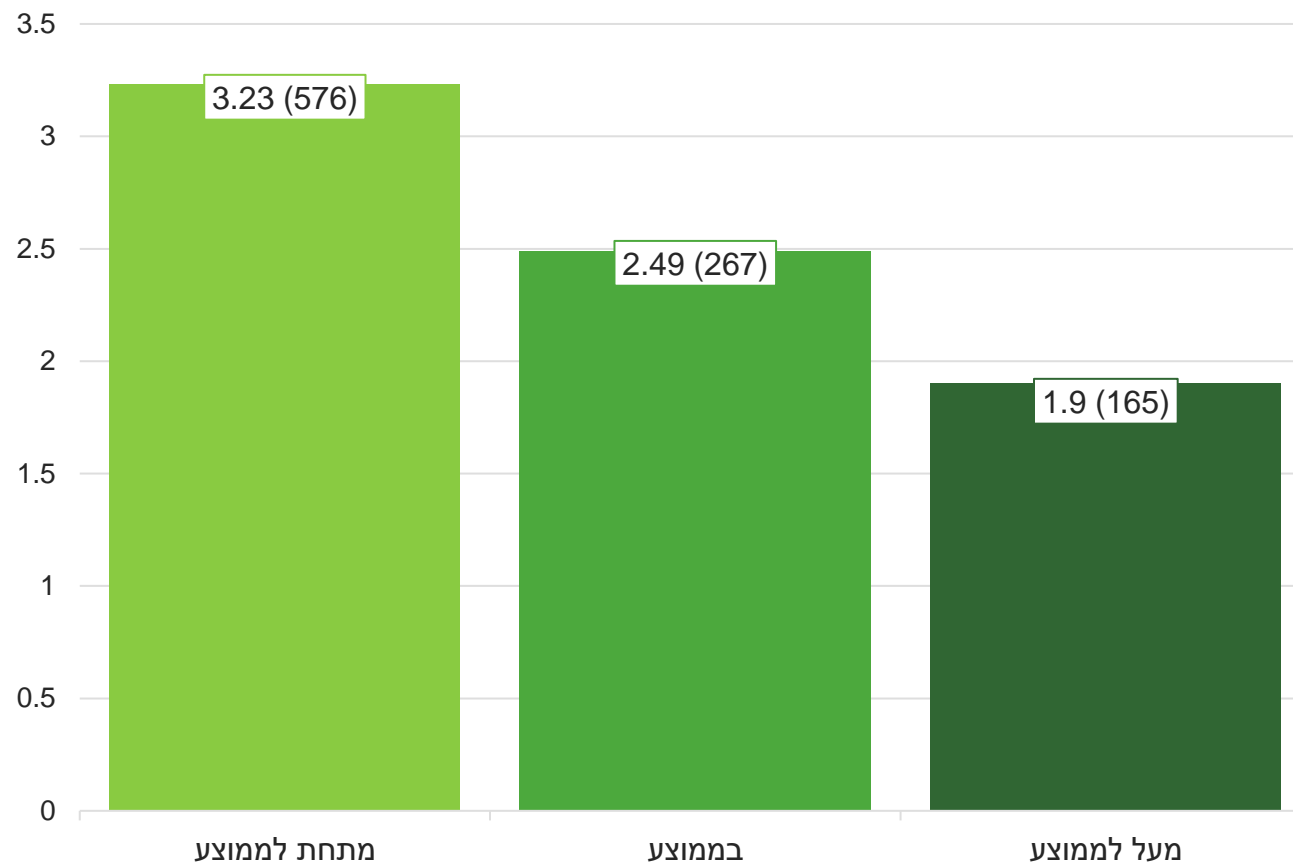
הצטמצמות ברכישת אוכל מגוון ותרופות לאור קושי כלכלי - פילוח לפי הכנסה

✓ ההצטמצמות באוכל מגוון ותרופות נחלשת ככל שהכנסה עולה. ההבדלים בין הקטגוריות מובהקים.

✓ משיבים בעלי הכנסה מתחת לממוצע מקבלים ציון של 3.23, משיבים בעלי הכנסה ממוצעת קיבלו ציון של 2.49, משיבים עם הכנסה מעל הממוצע קיבלו ציון 1.9.

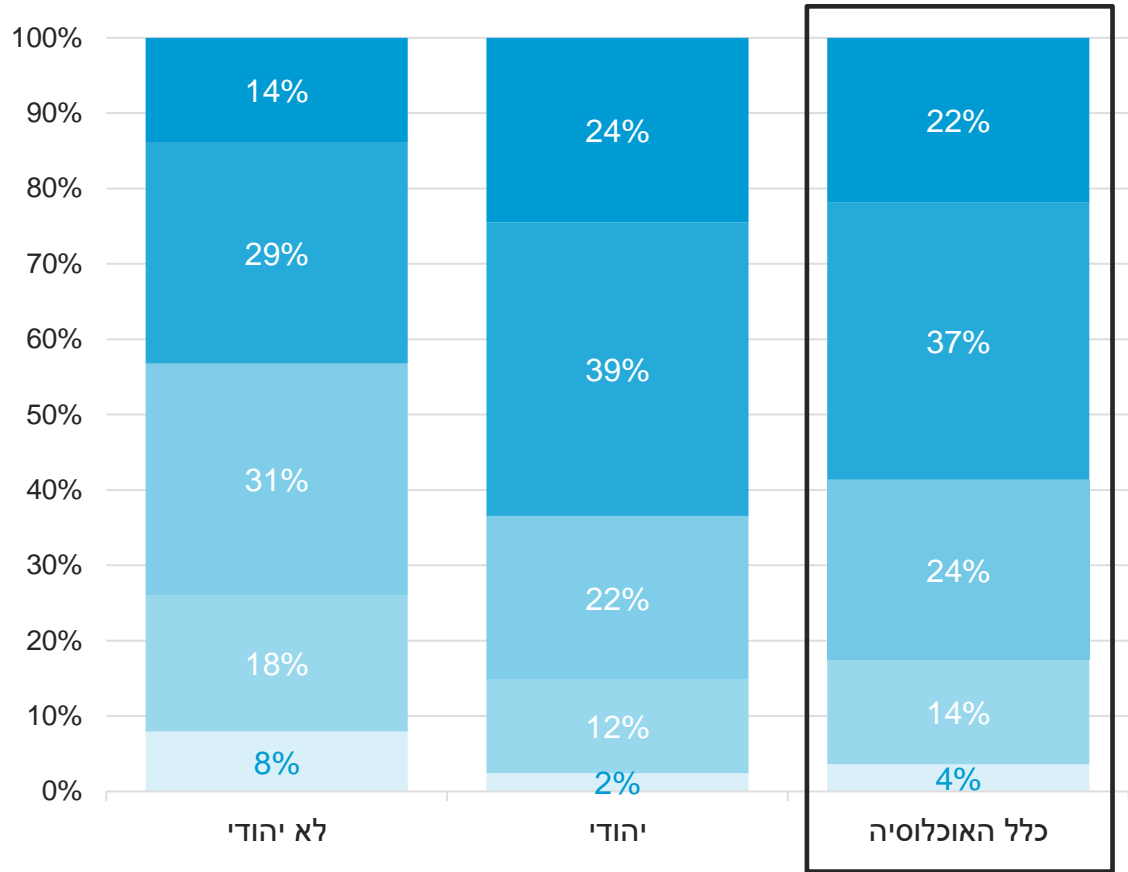
✓ מרכיב ההכנסה מסביר כ-4.1% מהשונות במדד הצטמצמות באוכל מגוון ותרופות.

הסתמכות על שירותים רפואיים מקוונים - פילוח לפי דת

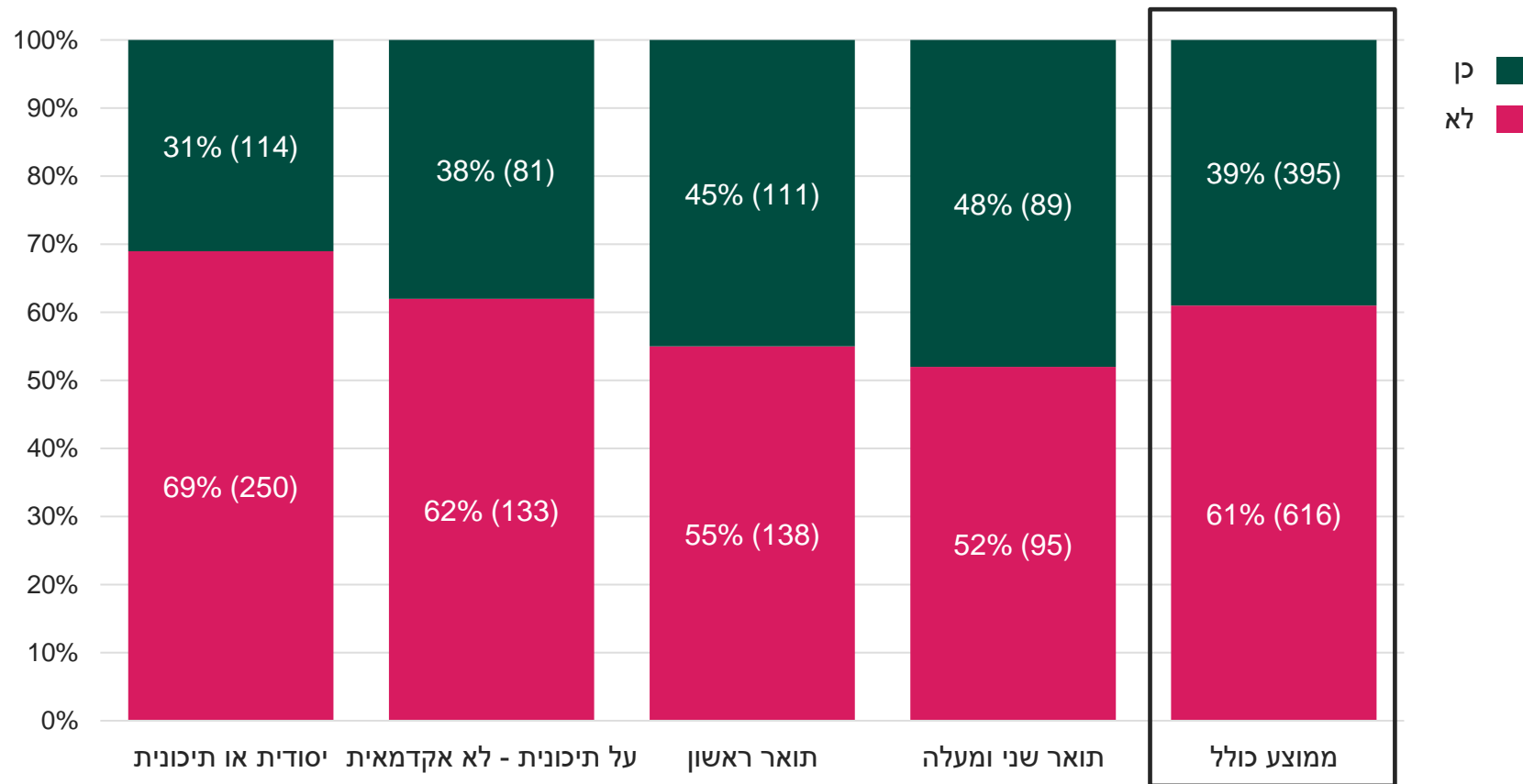

בקרב האוכלוסייה היהודית ✓
 63% מסתמכים על שירותי רפואה
 מקוונים דרך אתר הקופה/אפליקציה
 במידה רבה-רבה מאוד,
 בהשוואה ל-43% בקרב האוכלוסייה
 הלא-יהודית

היכן אתה נוהג לחפש מידע על הבעיה הרפואית מתייעץ עם קרובי משפחה - פילוח לפי השכלת הורים, הגבוהה מביניהן

✓ ככל שהשכלת ההורים עולה, כך עולה שיעור המתייעצים עם קרובי משפחה. לדוגמה, מקרב המשיבים אשר הוריהם בעלי השכלה תיכונית ומטה, ציינו 31% שמתייעצים עם קרובי משפחה. לעומתם, משיבים אשר להוריהם השכלה גבוהה מתייעצים עם קרובי משפחה בשיעור של 45% ומעלה.

אופן בניית מקבץ נגישות לדיגיטל:

- ✓ ציון מקבץ אוריינות דיגיטלית חושב על ידי המרת כל תשובות השאלות לסקאלה 1-5
- ✓ המרת הסקאלה לציוני תקן (מקומות יחסיים)
- ✓ בתוך כל משיב, מיצוע על פני כלל ציוני התקן של השאלות במקבץ.
- ✓ המרה מחדש של הציון הממוצע לסקאלה שבין 1-10

אופן בניית מקבץ גישה לדיגיטל:

- ✓ ציון מקבץ נגישות לדיגיטל חושב על ידי המרת כל משתני הסדר למשתנים מספריים.
- ✓ מהשאלה "כמה שעות ביום אתה מבלה בשימושים הבאים באמצעים דיגיטליים (מחשב, טלפון נייד, טבלט)?" חולץ עבור כל משיב סכום השעות שבו הוא השקיע באמצעים דיגיטליים.
- ✓ מהשאלה "מבין מכשירי הקצה הבאים, רשום כמה מכשירים מסוג זה יש בביתך" חולץ עבור כל משיב מספר האמצעים.
- ✓ המשתנים הומרו לציוני תקן (מקומות יחסיים), בתוך כל משיב, מיצוע על פני כלל ציוני התקן של השאלות במקבץ.
- ✓ המרה מחדש של הציון הממוצע לסקאלה שבין 1-10.

שאלות מקבץ נגישות לדיגיטל

סולם		
סדר 1-5	←	באיזו מידה אתה מרגיש בנוח במרחב האינטרנטי, בדיגיטל, וברשתות החברתיות בהשוואה לחברים או קרובים בני גילך?
סדר 1-5	←	באיזו מידה אתה מרגיש שהתקדמת ביכולות הדיגיטליות שלך בהשוואה לחברים ו/או קרובים בני גילך, ב-3 שנים האחרונות?
סדר 1-5	←	קל לי ללמוד ולהפעיל טכנולוגיות חדשות (לדוגמה: אפליקציות חדשות בטלפון או מכשירים חכמים לבית כגון איי-רובוט)
סדר 1-5	←	אני נעזר בשירותי ממשל מקוונים (כגון מס הכנסה, משרד הפנים, ביטוח לאומי ועוד)
סדר 1-5	←	אני מסתמך על שירותים פיננסיים מקוונים (אתר הבנק שבו אני מנהל חשבון, תשלום לרשות המקומית, וכדומה)

שאלות מקבץ גישה לדיגיטל

סולם		
רב ברירה, שעות לכל מכשיר	←	כמה שעות ביום אתה מבלה בשימושים הבאים באמצעים דיגיטליים (מחשב, טלפון נייד, טבלט)?
רב ברירה	←	מבין מכשירי הקצה הבאים, רשום כמה מכשירים מסוג זה יש בביתך (מקרב טלפונים ניידים, טאבלטים, מחשבים ניידים, מחשבים ניידים, קונסולות משחק)

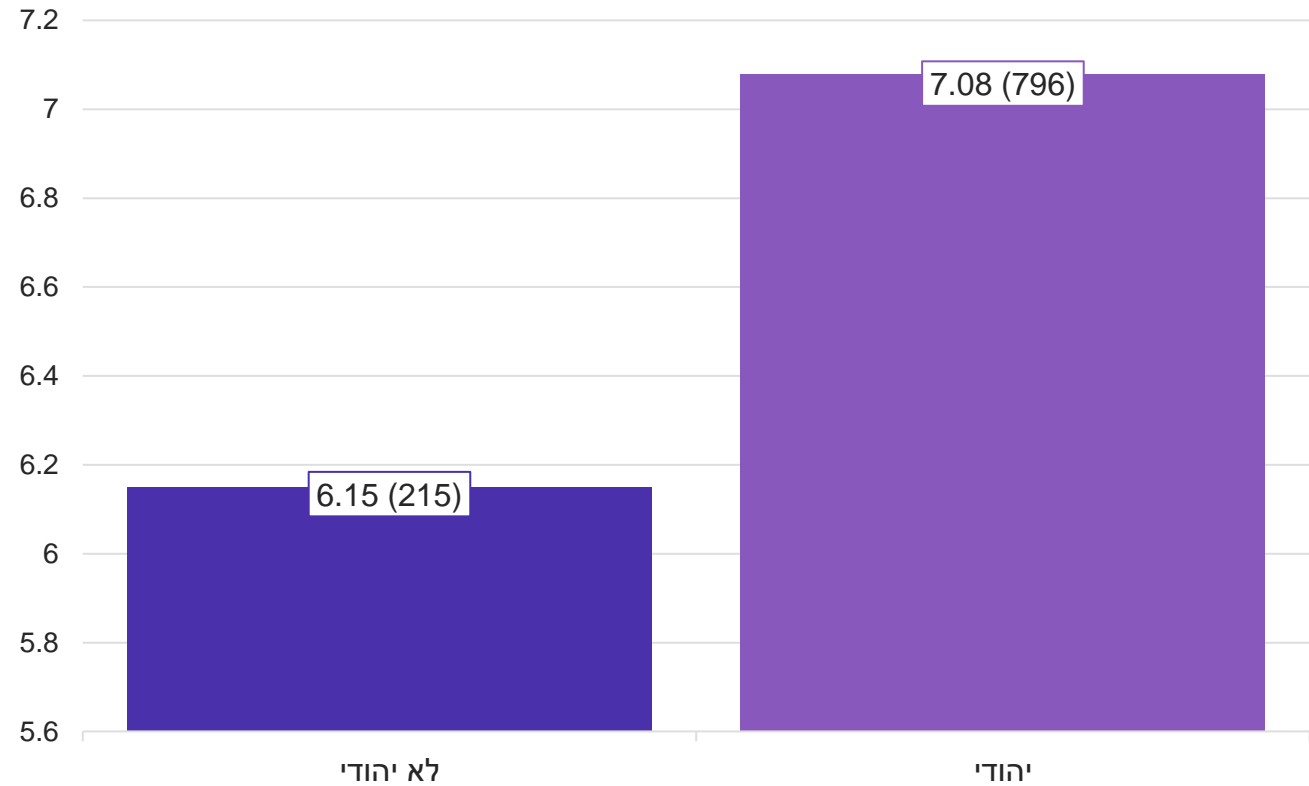
אוריינות דיגיטלית – שימוש באמצעים - פילוח לפי דת

✓ רמת האוריינות הדיגיטלית בקרב האוכלוסייה הלא-יהודית נמוכה באופן מובהק סטטיסטית מהאוריינות הדיגיטלית של האוכלוסייה היהודית.

✓ במדד האוריינות הדיגיטלית ליהודים דירוג 7.08 (מתוך 10) לעומת לא-יהודים (6.15 מתוך 10).

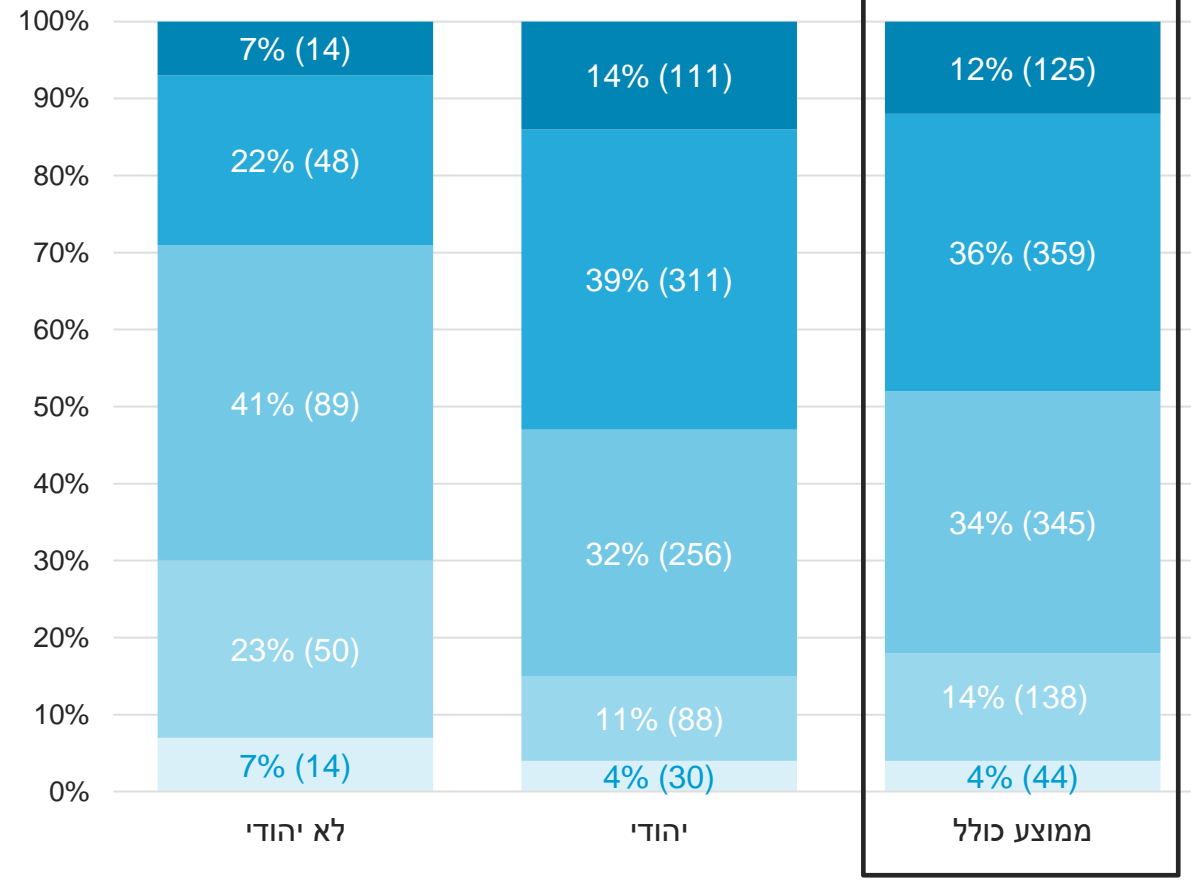
✓ מרכיב הדת מסביר כ-5% מהשונות באוריינות דיגיטלית

מרגיש נוח במרחב האינטרנטי וברשתות החברתיות - פילוח לפי דת

רמת תחושת הנוחות
 במרחב האינטרנטי
 וברשתות החברתיות עומד
 על כ-53% במידה רבה-
 רבה מאוד בקרב
 האוכלוסיה היהודית,
 בהשוואה ל-29%
 באוכלוסיה הלא-יהודית.

במידה רבה מאוד
 במידה רבה
 במידה בינונית
 במידה מועטה
 כלל לא

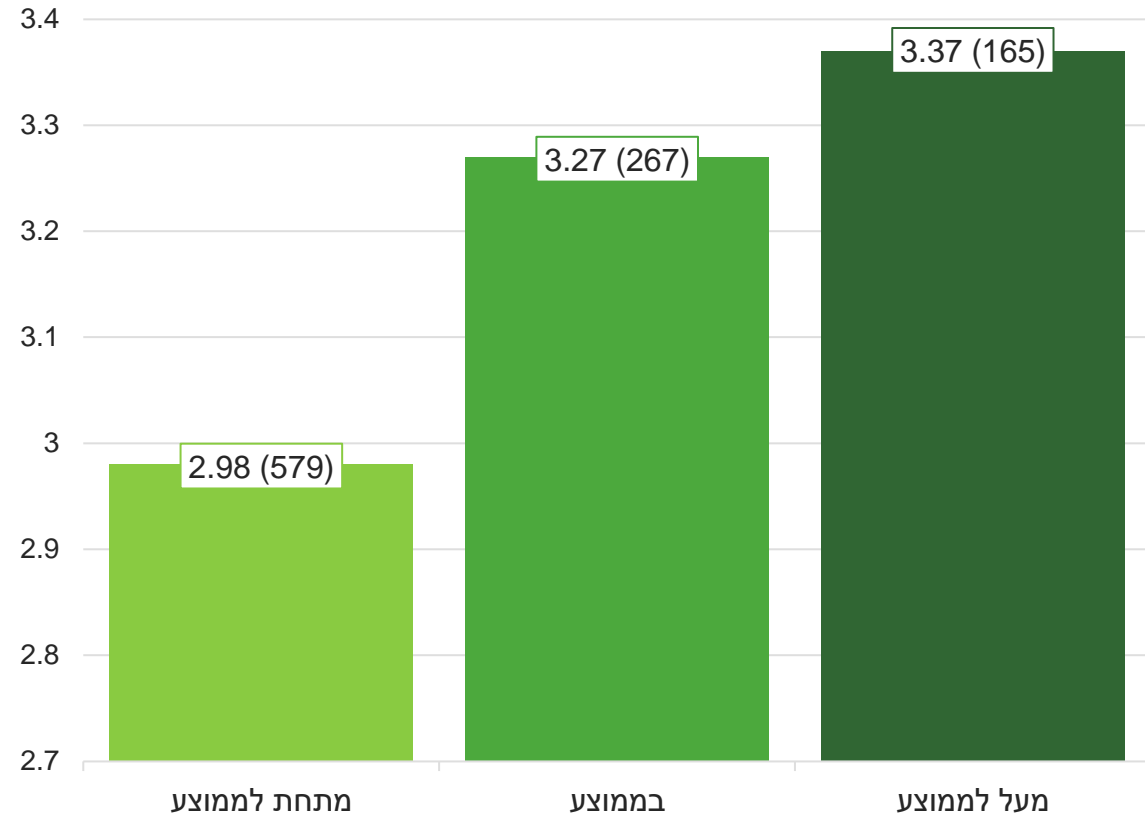

גישה לדיגיטל - פילוח לפי הכנסה

משיבים עם הכנסה מתחת לממוצע, מקבלים ציון נמוך במדד גישה לטכנולוגיה, באופן מובהק ביחס למשיבים בעלי הכנסה ממוצעת ומעלה. ✓

משיבים בעלי הכנסה מתחת לממוצע קיבלו ציון 2.98. משיבים בעלי הכנסה ממוצעת ומעל הממוצעת קיבלו ציונים בטווח 3.27-3.37. ✓

מרכיב מספר הילדים מסביר כ-3% מהשונות במדד גישה לטכנולוגיה. ✓

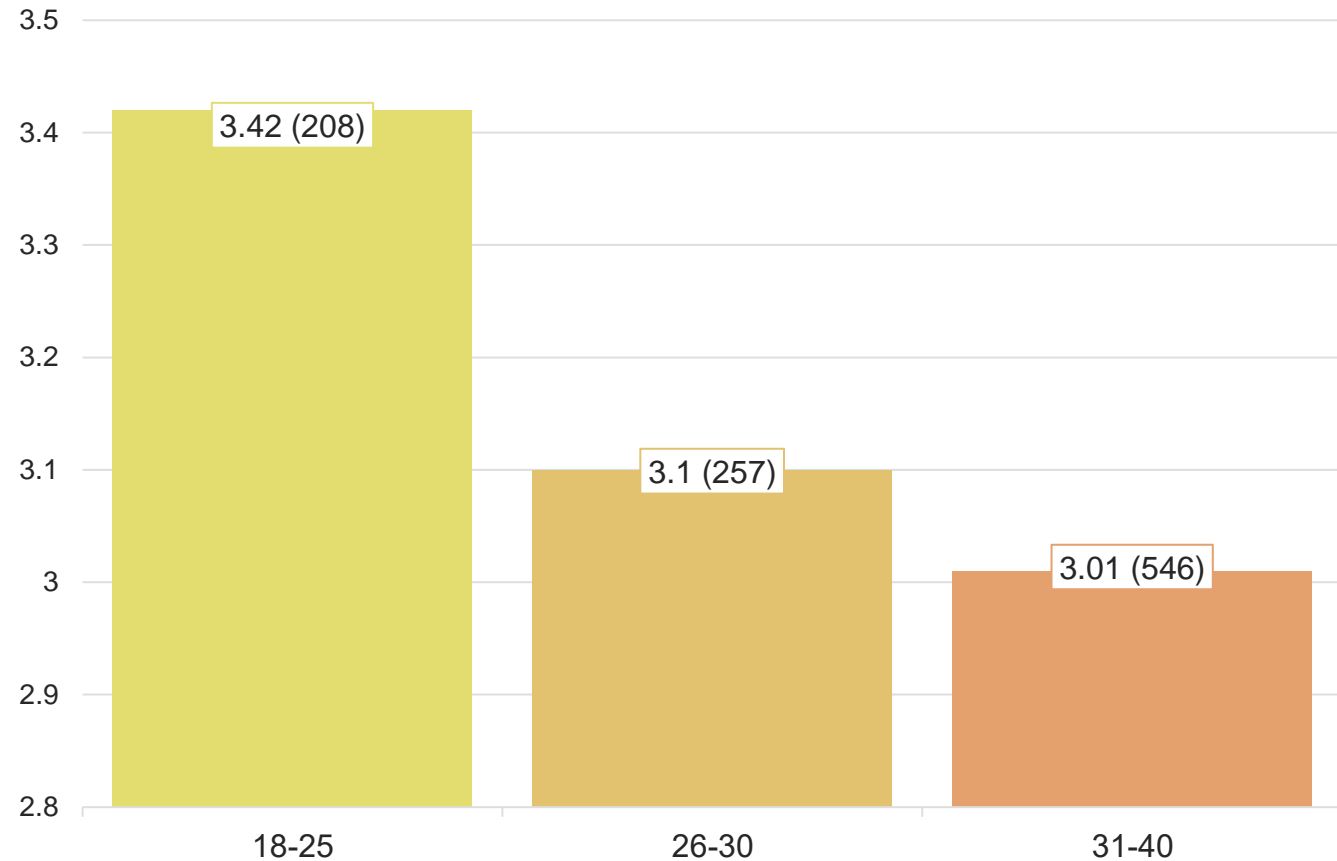

מקבץ גישה לדיגיטל - פילוח לפי קבוצות גיל

✓ קבוצות גיל צעירות הינן בעלות גישה טכנולוגית גבוהה יותר.

✓ מרכיב קבוצות הגיל מסביר כ-3% מהשונות במדד גישה לטכנולוגיה.

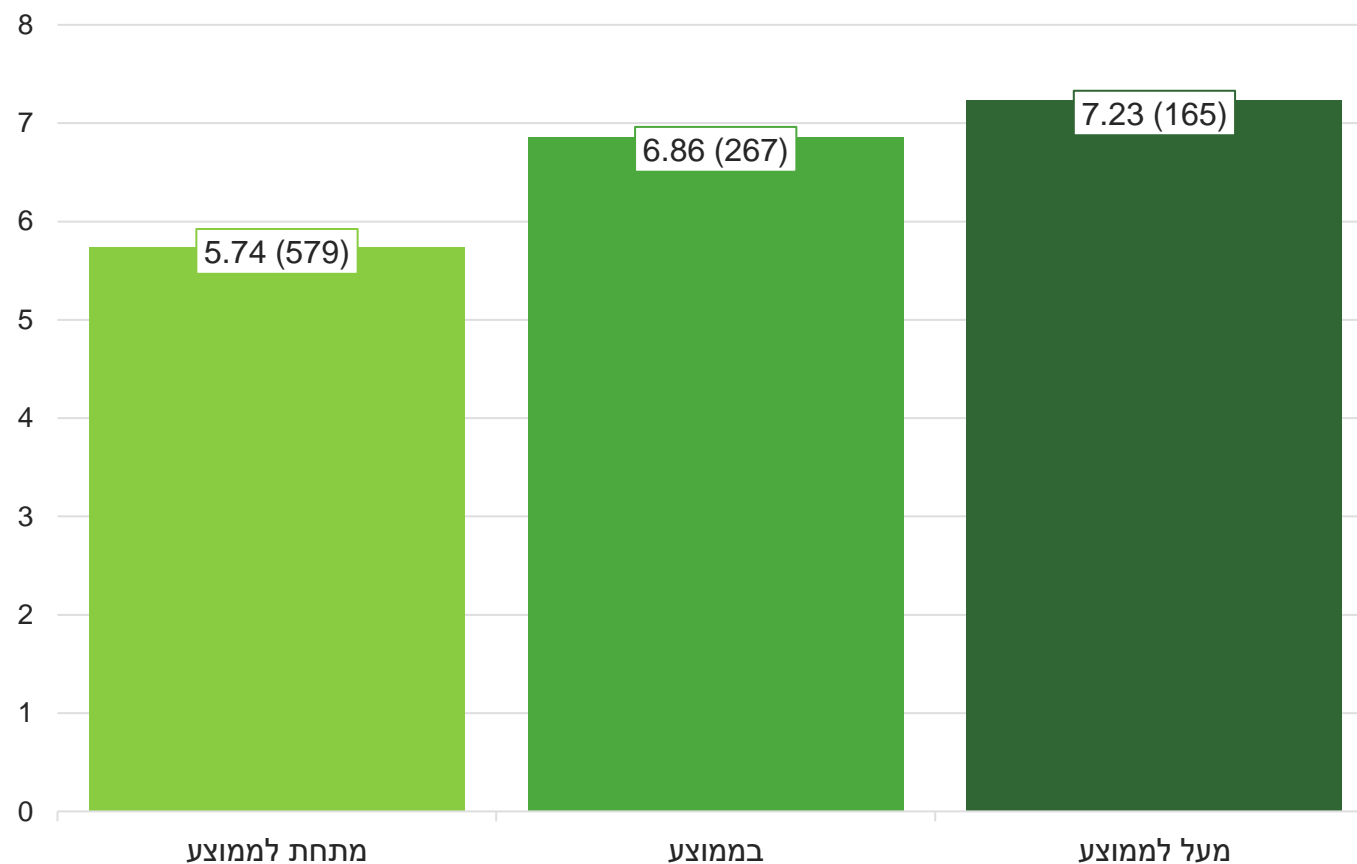

מספר המכשירים המדווחים - פילוח לפי הכנסה

✓ מספר מכשירי הקצה בבית עולה בהתאם להכנסה, מ-5.74 מכשירי קצה בממוצע בקרב בעלי הכנסה מתחת לממוצע, ל-6.86 אצל בעלי הכנסה ממוצעת ועד ל-7.23 מכשירי קצה בממוצע אצל בעלי הכנסה מעל לממוצע.

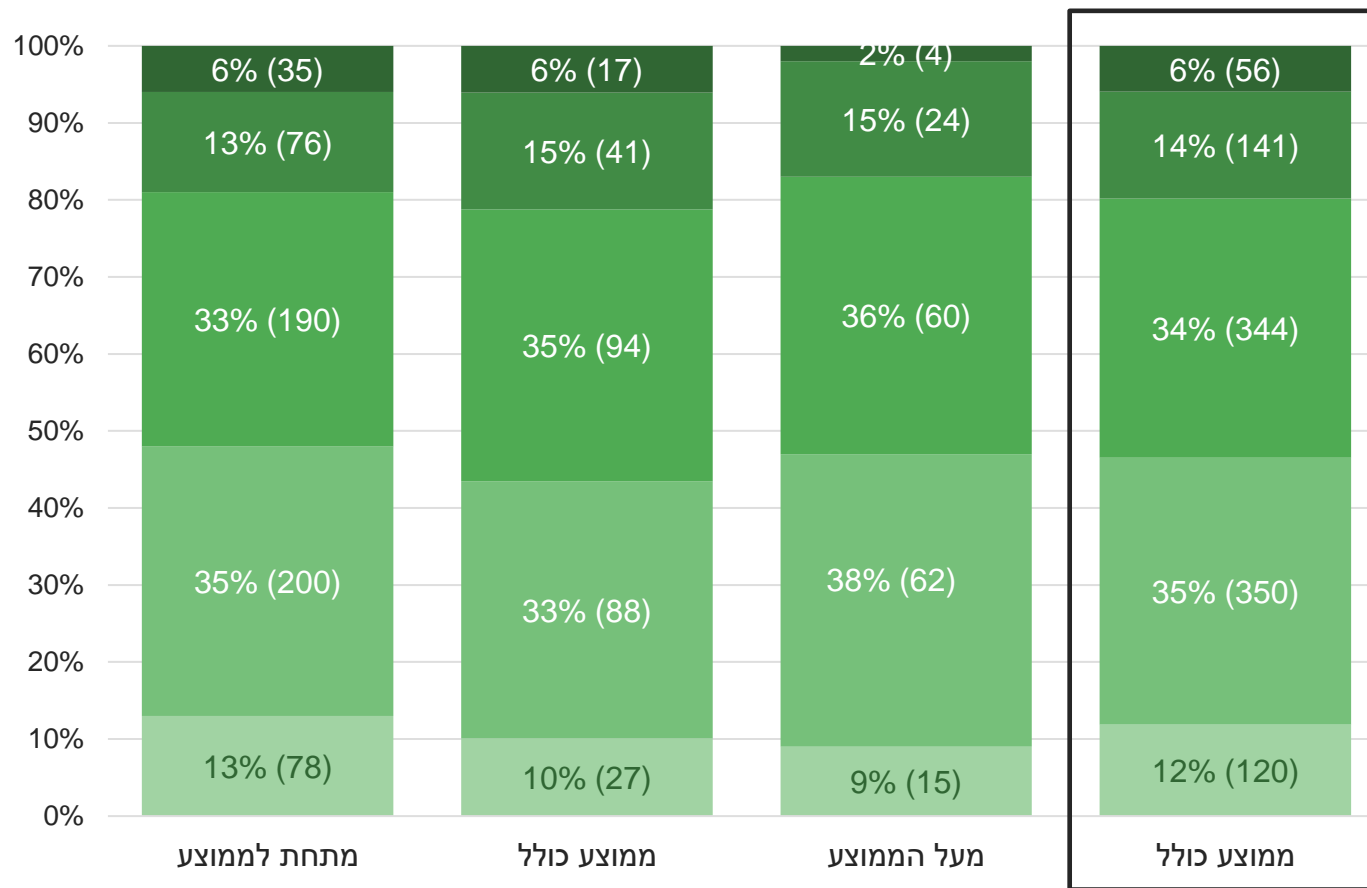
✓ מספר מכשירי הקצה שנבדקו כוללים: טלפונים ניידים, טאבלטים, מחשבים ניידים וניידים, וקונסולת משחק.

זמן שהייה יומי במרחב הדיגיטלי - האזנה למוסיקה - פילוח לפי הכנסה

היקף ההאזנה למוזיקה אינה מושפעת מרמת ההכנסה ✓

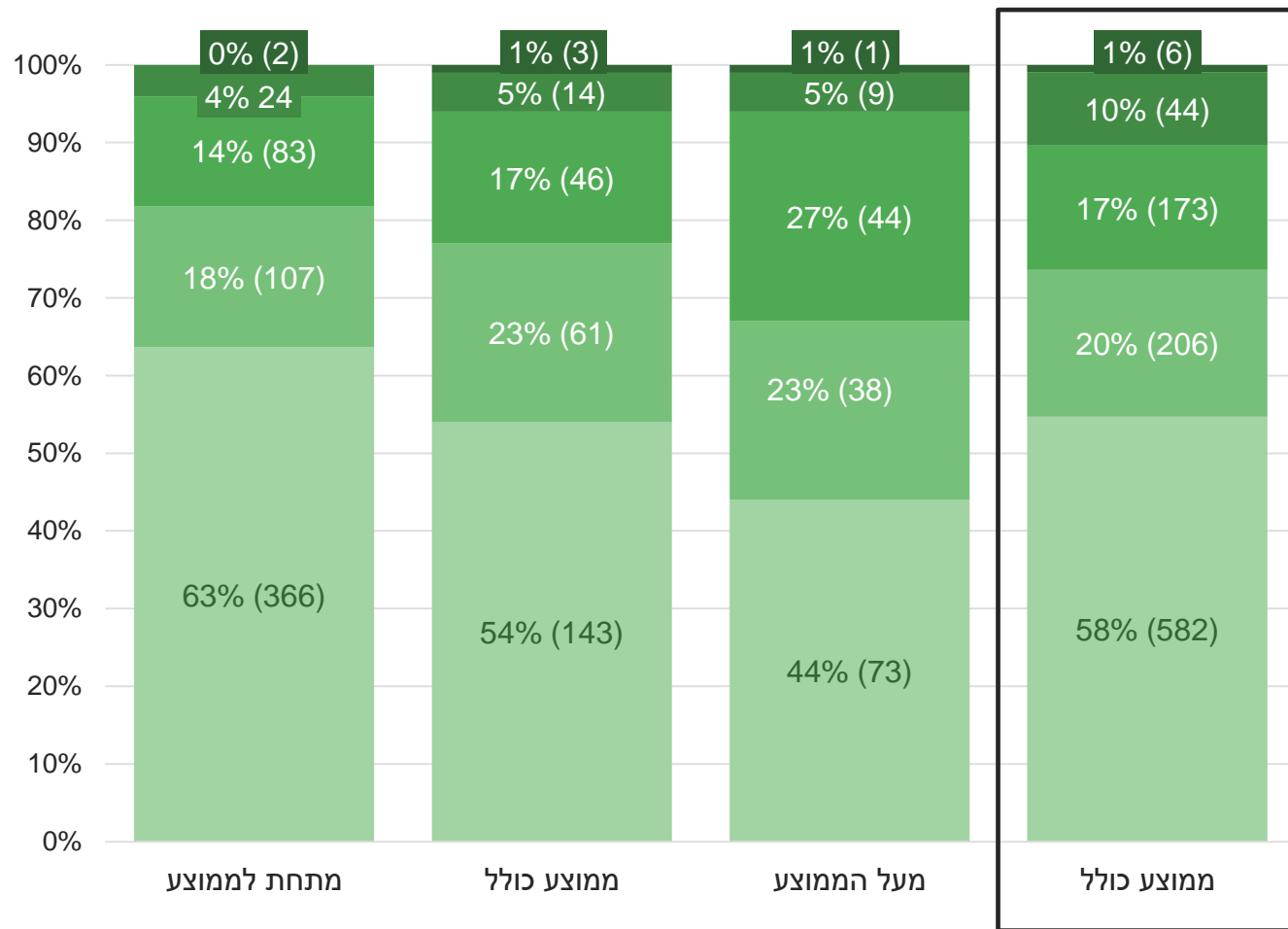
- חמש עד עשר
- שעתיים עד חמש
- חצי שעה עד שעתיים
- עד חצי שעה
- כלל לא

זמן שהייה יומי במרחב הדיגיטלי - האזנה לפודקאסטים - פילוח לפי הכנסה

כאשר רמת ההכנסה עולה, ✓
 כך עולה שיעור ההאזנה
 לפודקאסטים.

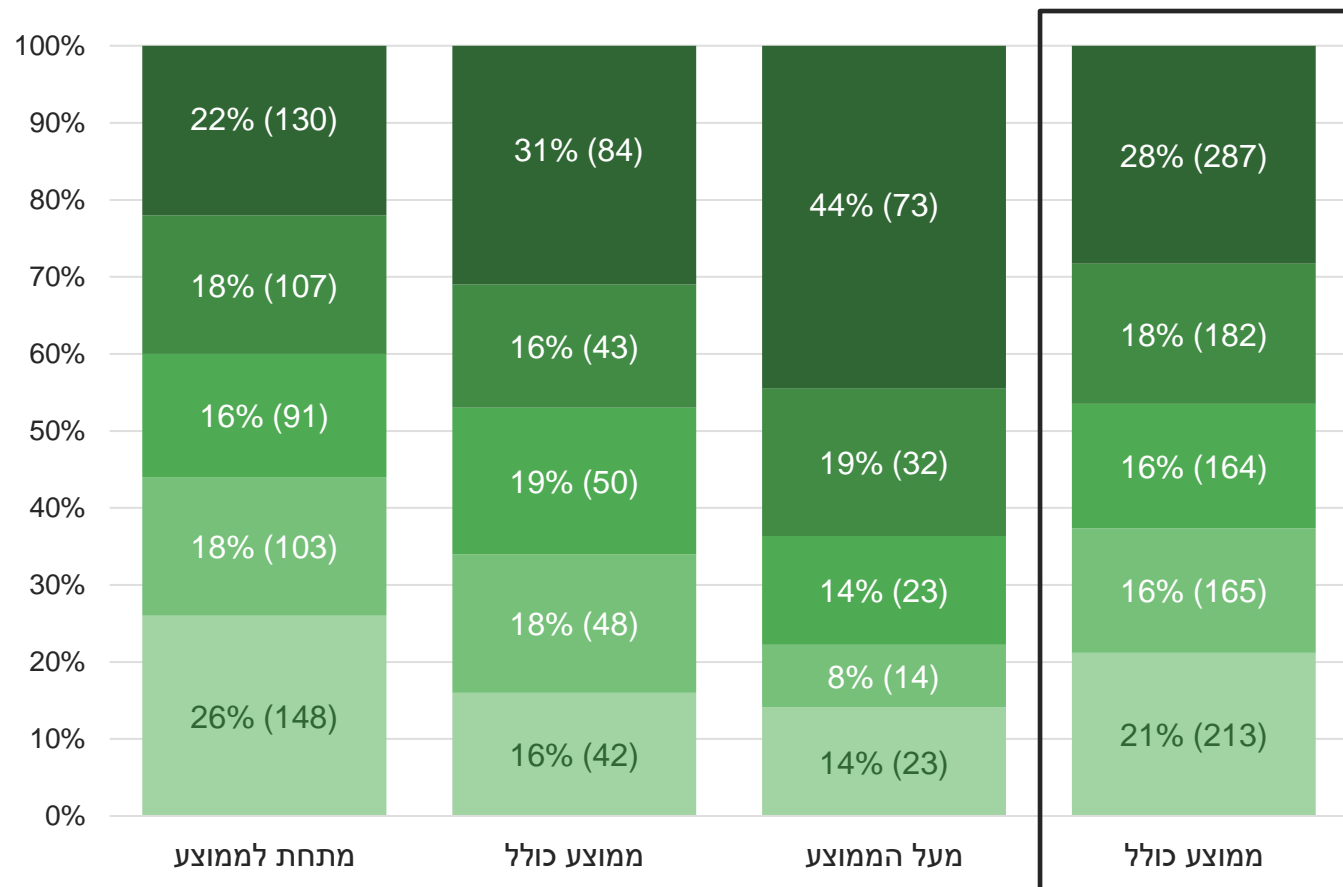
- חמש עד עשר
- שעתיים עד חמש
- חצי שעה עד שעתיים
- עד חצי שעה
- כלל לא

זמן שהייה יומי במרחב הדיגיטלי - צרכי עבודה - פילוח לפי הכנסה

כאשר עולה רמת ההכנסה, כך עולה שיעור השימוש באמצעים דיגיטליים לצרכי עבודה. ✓

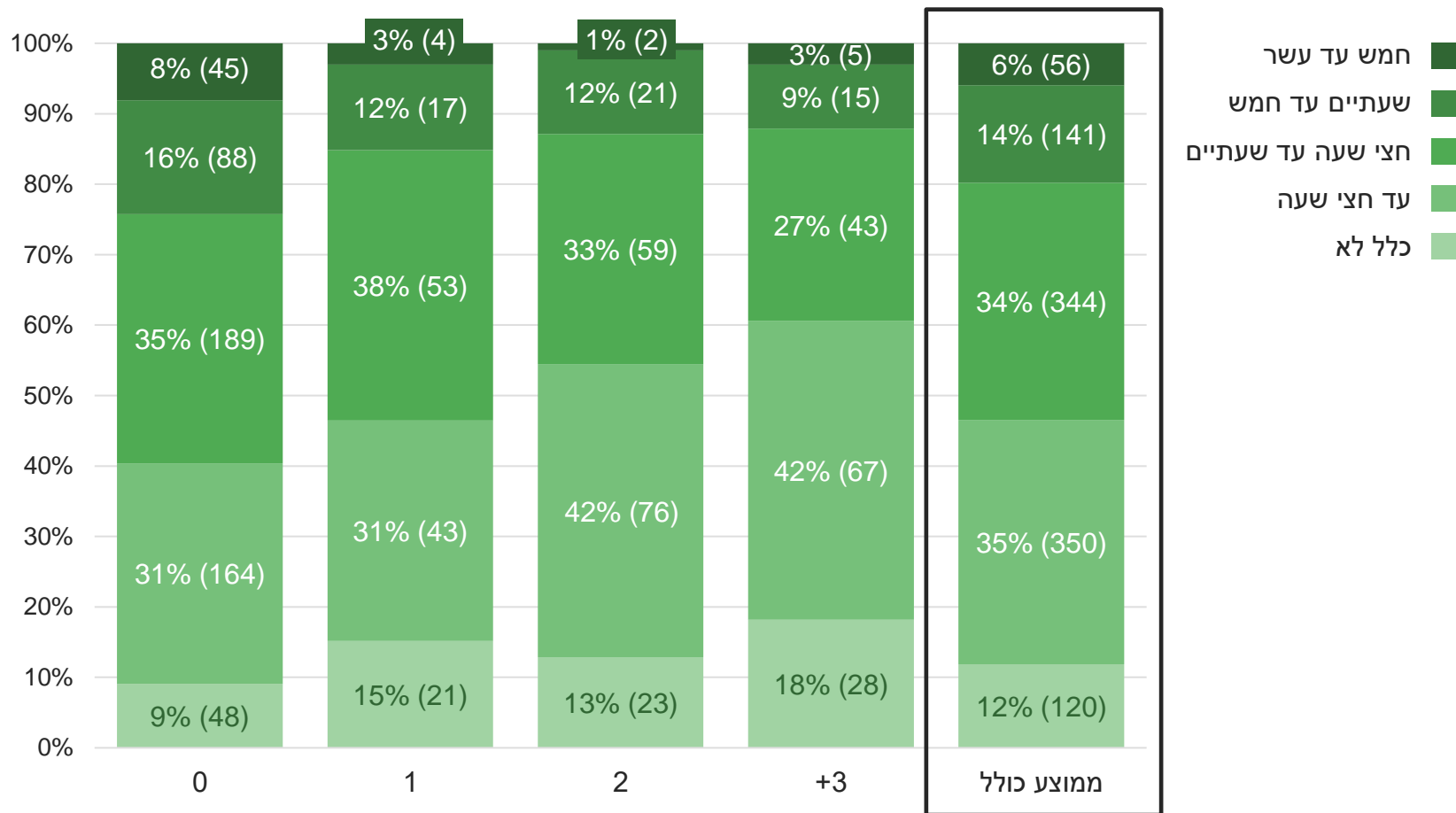
- חמש עד עשר
- שעתיים עד חמש
- חצי שעה עד שעה
- עד חצי שעה
- כלל לא

זמן שהייה יומי במרחב הדיגיטלי - האזנה למוסיקה - פילוח לפי מספר ילדים

✓ ככל שמספר הילדים עולה, כך היקף ההאזנה למוזיקה באמצעים דיגיטליים יורד (ייתכן שמדובר לאו דווקא בעניין של "גישה" אלא בשל אילוצי זמן). לדוגמה משיבים ללא ילדים מדווחים על שימוש תדיר (מעל חצי שעה ביום) בהיקף של 59%, ולעומתם משיבים עם שלושה ילדים ומעלה מדווחים על שימוש תדיר בהיקף של 39% בלבד.

p<0.001, Cramer's V = 0.12

תוצאות מרכזיות - משתנים המשפיעים על מוביליות בין-דורית

מחלות כרוניות	מצב משפחתי	תעסוקה	מגדר	השכלה	מספר ילדים	ביצוע עליה	מידת דתיות	דת	השכלת הורים (הגבוהה מביניהן)	הכנסה	קבוצות גיל	נושא
											0.085	צריכת פירות וירקות טריים
						0.169	0.12	0.191	0.121	0.207	0.11	חוסר יכולת לקנות אוכל מגוון
							0.116	0.204	0.106	0.139	0.105	חוסר יכולת לקנות תרופות
		0.155	0.136	0.09	0.083	0.145	0.16	0.124	0.125		0.102	עישון
	0.145		0.118		0.092					0.082		ספורט
0.188				0.111				0.131				שמירה על בריאות שיניים

תוצאות מרכזיות -

משתנים המשפיעים על מוביליות תוך-דורית

תעסוקה	גיל הצעיר ביותר	מחלות כרוניות	מדד פריפריליות	מספר ילדים	השכלה	מגדר	ביצוע עליה	מידת דתיות	דת	מצב משפחתי	השכלת הורים (הגבוהה מביניהן)	הכנסה	קבוצות גיל	נושא
							0.008	0.009	0.052	0.009	0.01	0.014	0.016	מקבץ ידע דיגיטלי
						0.024			0.048			0.028	0.007	מקבץ בעיות בסביבת המגורים
					0.035				0.007		0.013	0.008	0.012	מקבץ מודעות לבריאות
			0.007	0.012	0.021	0.007	0.006	0.013	0.042	0.012	0.032	0.011	0.031	מקבץ אוריינות רפואית
		0.009	0.005		0.01			0.013	0.03		0.009	0.041	0.016	מקבץ הצטמצמות באוכל מגוון ותרופות לאור קושי כלכלי
0.006	0.021			0.035						0.026		0.03	0.028	מקבץ גישה לטכנולוגיה

המשתנים המשמעותיים ביותר בהשפעתם על מוביליות בין-דורית הינם:

- ✓ גיל, הכנסה, השכלת הורים, דת, מידת דתיות
- ✓ משתנים נוספים כגון: השכלה, מגדר, תעסוקה, מצב משפחתי ומחלות כרוניות - משפיעים באופן חלקי (על חלק קטן יותר מן המדדים)

המשתנים המשמעותיים ביותר בהשפעתם על מוביליות תוך-דורית הינם:

- ✓ גיל, הכנסה, השכלת הורים, דת, מידת דתיות, השכלה
- ✓ משתנים נוספים כגון: מצב משפחתי, עולים/יליד הארץ, מגדר, מחלות כרוניות, גיל הילדים, ותעסוקה - משפיעים באופן חלקי (על חלק מן המדדים)

זיהוי משתנים מתערבים
משמעותיים בהשפעתם
על מוביליות חברתית-כלכלית

פיתוח כלי (שאלון)
המאפשר מדידת מוביליות
ואיתור של משתנים
מתערבים משמעותיים

יצירת מסד נתונים
למוביליות בעולם הבריאות

תודה על ההקשבה

